

REFERAT Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget d. 03-06-2025

Mødedato Tirsdag d. 03. juni 2025 kl. 11:00

Mødested Snorrebakken 66, Mødelokale 1

Mødedeltagere Linda Kofoed Persson, Gunna Møller, Laura Kofod, Claus Larsen-
Jensen, Heidi Burgedahl

Indholdsfortegnelse

Fraværende og bemærkninger til dagsorden.....	3
Evaluering af valgperioden 2022-2025.....	4
Ophør af frivillighedsstrategien og aktiviteter herunder.....	6
Bo42 ansøger om igangsættelse af renovering af Afd. Svaneke.....	9
Fødevarerstrategi proces og input.....	14
Justering af tilsagn vedr. fyrtårn 3 projektet.....	17
Flytning og udfasning af erhvervsklasserne.....	19
Maker's Island efter 2025.....	23
Orientering om planlægning for boliger til midlertidig arbejdskraft.....	25
Orientering om budgetopfølgning pr. 30. april 2025, Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget...	27
Udkast til Uddannelses- og beskæftigelsesstrategi.....	29
Orientering om helhedsorienteret sagsbehandling 2024.....	32
Orientering om igangværende aktiviteter i CJUUD.....	34
Reform af beskæftigelsesindsatsen.....	37
Orientering om administrative spareforslag til budget 2026 på udvalgets område.....	40
Udmøntning af Komponentens analyse fase 2.....	42
Udmøntning af budget 2025: Flytning af 10. klasse.....	49
Udmøntning af budget 2025: Omrokering af aktiviteter i Ungdomsskolen.....	54
Igangsættelse af arbejde med program for tværgående ejendomsforvaltning Rum til Velfærd.....	60
Gensidig orientering.....	65
Sager til høring.....	66
Lukket: Lukket punkt: Nedlæggelse af bolig, Østergade 2, 3720 Aakirkeby.....	67
Lukket: Lukket punkt: Nedlæggelse af bolig, Mulebyvej 5, 3700 Rønne.....	68

Punkt 1: Fraværende og bemærkninger til dagsorden

Fraværende

Ingen

Bemærkninger til dagsorden

Punkt 22 og 23 blev behandlet efter punkt 1.

Udviklingskonsulent Mads Plesner Leck Larsen deltager under behandlingen af punkt 5.

Deltagere fra administrationen

Arbejdsmarkeds- og Digitaliseringschef Allan Westh

Stabsleder - Udvikling Kristian Pihl

Udvalgssekretær Betina Bjergsted Radovanovic Barbossa

Kontorelev – Karina Juhl Sørensen

Punkt 2: Evaluering af valgperioden 2022-2025

25/9058

Sagsgang

Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget beslutter

Resumé

Kommunalvalget den 18. november 2025 markerer afslutningen af den siddende kommunalbestyrelses valgperiode, der effektueres med udgangen af 2025.

For at sikre den bedst mulige overlevering af erfaringer til et kommende, politisk udvalg på fagområdet, gennemfører administrationen derfor en evaluering i de enkelte udvalg. Evalueringen overleveres skriftligt til de kommende udvalg, som en del af den samlede materialepakke.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- udvalget evaluerer den snart afsluttede valgperiode og videresender evalueringen til efterfølgende udvalg med ansvar for området

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 03-06-2025

Udvalget anbefaler at et kommende udvalg fastholder en håndhævelse af bopælspligten.

Opmærksomhed på nye reformer indenfor Beskæftigelsesområdet – udfordringen med manglende arbejdskraft på øen.

Nybyggeriet er kommet i gang, sørg for en vedvarende aktivitet på dette område, så ikke det går i stå. Husk tålmodigheden! Lad strategierne leve som de er.

Samarbejde på tværs af udvalg er vigtigt, da opfølgning på strategier ofte ligger i andre udvalg. Det er derfor nødvendigt at finde gode og effektive samarbejdsformer med de øvrige fagudvalg. Dette kan blandt andet ske gennem flere fælles udvalgmøder, hvor udvalgte punkter med tværgående relevans behandles. Formålet er også at optimere tidsforbruget for eventuelle administrative medarbejdere.

Lade sig inspirere af besøg ude på fx virksomheder.

Vedvarende fokus på erhvervsfremme og fortsat erhvervsudvikling på Bornholm.

Sagsfremstilling

Evalueringen gennemføres i de stående udvalg inden sommerferien 2025, for at sikre et rum til opsamling og refleksion.

Formål og tilgang

Evalueringen sigter mod at give udvalgenes medlemmer mulighed for reflektere over deres oplevelser af den forgangne valgperiode, sådan at et nyt udvalg kan drage nytte af det nuværende udvalgs erfaringer og tanker.

Det konkrete produkt af udvalgenes evalueringer er derfor at en opsamling på evalueringen, der giver erfaringsbaseret inspiration og et kvalificeret input til en kommende udvalg.

Spørgsmål i evaluering

For at sikre den bedst mulige erfaringsopsamling, vil både evalueringerne og opsamlinger på dem tage udgangspunkt i følgende spørgsmål:

1. Hvilke opgaver ser I foran det kommende udvalg, som skal løftes på området (reformer og lignende)?
2. Hvilke udfordringer ser I på jeres område, som et kommende udvalg bør tage stilling til?
3. Hvilke potentialer eller muligheder ser I på jeres område, som et kommende udvalg bør tage stilling til?
4. Er der andre ting, som I tænker et kommende udvalg bør vide?

Opsamling af evalueringen

Administrationen har udarbejdet opsamlingsdokument til udvalgene, sådan at det er lettest muligt for udvalgene under punktet, selv at indføre input i dokumentet.

Administrationen vil som en del af introduktionen af den nye og i samarbejde med en kommende borgmester, fordele inputs til de udvalg, som nedsættes.

For at give plads til forskellige perspektiver og fokusområder, vil opsamlingen kunne rumme mere end ét svar per spørgsmål.

Denne struktur giver mulighed for at samle konkrete input og refleksioner fra udvalget på en systematisk måde, uden at træde de folkevalgtes oplevelser under fode.

Den videre proces

I forlængelse af evalueringen udarbejder administrationen et referat, som overføres til det kommende udvalg med ansvar for politikområdet.

Økonomiske konsekvenser

Ingen økonomiske konsekvenser.

Punkt 3: Ophør af frivillighedsstrategien og aktiviteter herunder

25/9700

Politisk sagsgang

Social- og Sundhedsudvalget indstiller

Børne- og Skoleudvalget indstiller

Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget indstiller

Natur-, Miljø- og Planudvalget indstiller

Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget indstiller

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Kommunalbestyrelsen har i forbindelse med budget 2025 vedtaget et ophør af frivillighedskonsulentstillingen i Staben. Hermed bortfalder kommunens centrale understøttelse og koordinering af frivillighedsaktiviteter udover selve uddelingen af Puljen for frivillige sociale indsatser. Dette dagsordenspunkt beskriver konsekvenserne af beslutningen.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- den nuværende frivillighedsstrategi ”Fælles om frivillighed 2023-2026” nedlægges, og at opgaverne fra strategien videreføres af centrene, i det omfang det er muligt indenfor rammerne af lovgivning og økonomi

Beslutning Social- og Sundhedsudvalget den 02-06-2025

Bjarne Hartung Kirkegaard fremsætter følgende ændringsforslag: ”At den nuværende frivillighedsstrategi ”Fælles om frivillighed 2023-2026” tilpasses beslutningen om at funktionen som frivillighedskonsulent ophører, så de enkelte centre og stab ud fra rammerne af lovgivning og økonomi vurderer hvilke opgaver, der kan videreføres”.

Social- og Sundhedsudvalget godkender ændringsforslaget.

Kirstine van Sabben afventer sin stillingtagen.

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 03-06-2025

Anbefales.

Sabine Nicoline Lyngberg og Jacob Trøst afventer deres stillingtagen.

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 03-06-2025

Udvalget afventer sin stillingtagen.

Sagsfremstilling

Den vedtagne budgettilpasning medfører, at stillingen som frivillighedskonsulent nedlægges. Stillingen har hidtil understøttet tværgående samarbejder, netværk, arrangementer og initiativer under frivillighedsstrategien. Uden en central koordinerende funktion vil det fremadrettet være vanskeligt at fastholde en fælles kommunal strategi for området.

Puljen for frivillige sociale indsatser videreføres dog med en årlig udlodning, og administrationen vil sikre den nødvendige understøttelse af puljeudmøntningen. Derudover vil det være op til de enkelte centre og fagområder at vurdere, hvor og i hvilket omfang eksisterende samarbejder og initiativer kan opretholdes – eksempelvis i regi af civilsamfundet, centrene eller via lokale netværk.

Selvom den overordnede strategi foreslås ophævet, vil det fortsat være muligt at understøtte frivillighed og civilsamfundsløsninger på forskellig vis – dog i et mere decentralt og situationsbestemt setup.

Strategien indeholder tre væsentlige spor, der hver især har haft betydning for Bornholms Regionskommunes arbejde med civilsamfundet og frivillighedsområdet. Disse spor er: 1) Frivillighed, foreningsliv, civilsamfund og aktivt medborgerskab, 2) Unges trivsel og fællesskaber samt 3) Social innovation og samskabelse.

Strategiens første spor om frivillighed, foreningsliv, civilsamfund og aktivt medborgerskab vil i mindre grad kunne videreføres i sin nuværende form, da den koordinerende funktion i kommunen bortfalder. Aktiviteter som det mobile frivillighedskontor og arrangementer som Frivillig Fredag videreføres ikke fra 2025, men flere af de involverede aktører har opnået erfaring og netværk, som kan understøtte fremtidige samarbejder – i nyt regi.

Det andet spor om unges trivsel og fællesskaber har været understøttet af tværgående indsatser og samarbejde med uddannelsesinstitutioner og foreninger. Uden en central tovholder vil visse aktiviteter ikke kunne videreføres i deres nuværende form, men det undersøges aktuelt, om og hvordan elementer heraf kan forankres hos andre aktører eller fagcentre.

Det tredje spor om social innovation og samskabelse har haft fokus på udvikling af nye løsninger i samarbejde med civilsamfundet. Uden en central funktion vil det fremover i højere grad bero på lokale initiativer og partnerskaber at igangsætte og drive samskabende projekter. Der vil fortsat kunne skabes nye samarbejder, men i en anden organisatorisk ramme end hidtil. Eksempelvis kan eksisterende partnerskaber som ”Cykling uden alder” og Bornholms Børnealliance potentielt videreføres med støtte fra frivillige kræfter og/eller medarbejdere i de relevante fagcentre. Dette kræver dog, at andre centre eller de frivillige selv har mulighed at tage over, hvilket kan være usikkert på nuværende tidspunkt.

Sammenfattende vurderes konsekvenserne af spareforslaget om nedlæggelse af frivillighedskonsulentstillingen af et omfang, der betyder, at det bliver en udfordring at realisere størstedelen af frivillighedsstrategien som den ser ud i dag.

På den baggrund indstiller administrationen til kommunalbestyrelsen, at den nuværende frivillighedsstrategi ”Fælles om frivillighed 2023-2026” nedlægges.

Retningslinjer for Puljen for frivillige sociale indsatser

Uddeling fra Puljen for frivillige sociale indsatser vil i indeværende år ske via Udviklingspuljen, samt hoveduddelingen af 2026-puljen med frist 1. november, som beskrevet i retningslinjerne. Efter hoveduddelingen vil et revideret sæt retningslinjer blive udarbejdet med henblik på politisk behandling, primo 2026.

Idet der ikke er afsat midler til administration i forbindelse med uddeling af Frivillighedsprisen, uddeles Frivillighedsprisen ikke i 2025, og de afsatte midler til præmiepenge indgår i stedet i hoveduddelingen for 2026-puljen.

Økonomiske konsekvenser

Ingen.

Bilag

Frivillighedsstrategi færdig

Frivillighedsstrategi 2023-2026

Punkt 4: Bo42 ansøger om igangsættelse af renovering af Afd. Svaneke

25/9556

Politisk sagsgang

Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget indstiller

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Bo42s boligafdeling Svaneke skal renoveres. Renoveringen er beskrevet i en fysisk helhedsplan for boligafdelingen. Kommunalbestyrelsen har d. 28.05.2020 gennem en Skema A godkendelse bl.a. givet tilsagn til, at Bo42 kunne indhente tilbud på renoveringsarbejdet på grundlag af en foreløbig, fysisk helhedsplan, og til at kommunen ville give økonomisk støtte til renoveringen.

Bo42s bygherrerådgiver, Kuben, har på Bo42s vegne ansøgt Bornholms Regionskommune om at godkende Skema B, der er udarbejdet med afsæt i licitationsresultatet.

I denne sag skal Kommunalbestyrelsen beslutte, om det kan godkendes at renoveringen gennemføres som beskrevet i den *reviderede*, fysiske helhedsplan for renoveringsprojektet, herunder den fremlagte finansieringsmodel.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- den samlede, reviderede helhedsplan godkendes med en anskaffelsessum inkl. moms på i alt 174,924 mio. kr., hvilket indebærer, at
 - der gives 100 % garanti for et realkreditlån stort 65,326 mio. kr. med 50% regaranti fra Landsbyggefonden
 - der gives garanti på (foreløbigt beregnet) 85,27 % for et realkreditlån stort 86,878 mio. kr.
 - det godkendes, at der som en del af finansieringen af helhedsplanen anvendes 8 mio. kr. fra afdelingens reguleringskonto
 - der iht. Støttebekendtgørelsens § 40 fastsættes en frist for renoveringsarbejdets start til d. 1.12.2025
 - bygherre (Bo42) iht. Støttebekendtgørelsens § 42 får ovennævnte godkendelser på det vilkår, at kommunen efter renoveringsstart skal godkende alle væsentlige projektændringer inden iværksættelsen

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 03-06-2025

Udvalget anbefaler indstillingen.

Heidi Burgedahl ønsker følgende mindretalsudtalelse: En stigning på 79% fra Skema A til Skema B er for meget - kan gå med til en stigning på 35-40%.

Sagsfremstilling

Skema A-B-C processen i støttet byggeri

Almene boliger opføres og renoveres med offentlig støtte. Derfor har lovgiver fastsat en formaliseret proces, der skal sikre kontrollen med, at de støttede midler anvendes til det oplyste formål.

Processen kaldes i daglig tale Skema A-B-C. Ved Skema A godkendes et **tilsagn** om, at der kan opnås støtte til nybyggeriet eller renoveringsopgaven og at opgaverne kan sendes i udbud. På baggrund af udbudsresultatet af

byggeriet/reoveringsarbejdet godkendes ved Skema B, at arbejdet kan **igangsættes** for en bindende anskaffelsessum, der som udgangspunkt ikke kan overskrides. Ved Skema C godkendes **byggeregnskabet**.

Landsbyggefonden, Bo42 og beboerne har godkendt den reviderede, fysiske helhedsplan

Ved reovering af en almen boligafdeling beskrives projektet i en fysisk helhedsplan. Helhedsplanen udarbejdes af boligorganisationen i samarbejde med boligorganisationens rådgiver efter dialog med Landsbyggefonden og kommunen.

I denne sag har Landsbyggefonden forhåndsgodkendt den fysiske helhedsplan og planens finansiering. Bo42s bestyrelse har herefter godkendt helhedsplanen på et møde d. 30. april 2025 og med afsæt i Landsbyggefondens godkendelse har beboerne fået forelagt den reviderede helhedsplan på et beboermøde d. 14. maj 2025. Det fremgår af referatet fra mødet, at der var 41 stemmeberettigede husstande med sammenlagt 82 stemmer til stede under afstemningen. Ved afstemningen stemte med 75 ud af 82 mulige stemmer for den tilpassede helhedsplan.

Forud for beboernes godkendelse har Kuben, som Bo42s bygherrerådgiver, på Bo42s vegne d. 6. maj 2025, grundet kommunens sagsbehandlingsfrister, ansøgt Bornholms Regionskommune om at godkende Skema B ansøgningen, vedlagt som Bilag 1.

Indholdet i den fysiske helhedsplan for Svaneke

Boligafdelingen Svaneke består af 10 afsnit, placeret på forskellige lokationer i Svaneke og Listed. Aktuelt er der 83 boliger i boligafdelingen. Efter reoveringen vil der være 84 boliger.

Formålet med indsatsen er en fremtidssikring af afdelingen ved gennemførelse af en økonomisk og fysisk helhedsplan. Kuben oplyser, at

Helhedsplanen for Afdeling Svaneke indeholder blandt andet reovering af boligernes tage, køkkener, badeværelser, gulve, kældre, balanceret ventilationsanlæg og meget andet. Tiltagene varierer fra byggeafsnit til byggeafsnit.

Alle boliger i alle byggeafsnit får nye køkkener, installeret radonforanstaltninger, får nyt balanceret ventilationsanlæg, bliver tilkoblet fjernvarme-forsyningen (undtagen afsnit 10, der får varmepumpe) og bliver malet indvendigt. De fleste får desuden et nyt badeværelse.

Helhedsplanen for Afdeling Svaneke indeholder tre centrale elementer: modernisering, forbedring af tilgængeligheden til en række boliger og endelig sammenlægning og opdeling af nogle af boligerne.

Modernisering:

Alle boliger bliver moderniseret. For 49 boliger medfører helhedsplanen ikke andre ændringer end moderniseringen. Moderniseringen vil være forskellig fra byggeafsnit til byggeafsnit, men det omhandler typisk reovering af køkken, badeværelse, tekniske installationer og udbedring af diverse byggeskader.

De resterende 34 boliger bliver yderligere reoveret til enten at have forbedret tilgængelighed eller hvor skellet mellem lejligheder bliver ændret. Dette inkluderer både hvor lejligheder bliver opdelt og hvor lejligheder bliver sammenlagt.

Tilgængelighed:

30 boliger bliver omdannet til tilgængelighedsboliger. Det betyder, at boligerne ombygges og indrettes, så de bliver egnede til gangbesværede og selvhjulpne kørestolsbrugere. Der etableres nye køkkener og badeværelser, nye overflader og installationer og alle værelser indrettes med en venderadius på 1,5 meter. Derudover etableres niveaufri adgang til boligerne.

Opdeling og sammenlægning af boliger:

Fire boliger opdeles eller sammenlægges.

Heraf opdeles to boliger til fire boliger, mens to andre boliger bliver lagt sammen til en bolig.

I de tilfælde hvor boliger bliver opdelt er det to 5-værelsesboliger der bliver opdelt til fire 3-værelses boliger. I det tilfælde hvor to boliger sammenlægges er det en 1-værelsesbolig som sammenlægges med en 2-værelsesbolig til en 3-værelsesbolig.

Der er en samlet nettotilgang på én bolig for afdeling Svaneke.

Renoveringen af boligafdelingen er uddybende beskrevet i vedlagte Bilag 2, Informationsmateriale (til beboerne i Svaneke).

Udviklingen i den fysiske helhedsplans økonomi fra Skema A til Skema B

Kuben oplyser i deres ansøgning, at det samlede anlægsbudget ser således ud:

Specifikation	Skema A inkl. moms	Skema B inkl. moms	Ændring
I alt	Kr. mio. 97,672	Kr. mio. 174,924	Kr. mio. 77,252

Kuben oplyser endvidere, at den samlede forhøjelse af den økonomiske ramme fra skema A til skema B primært skyldes stigende håndværkerudgifter fra 2021 og frem, radonsikring og kompleksiteten af de 10 meget forskellige byggeafsnit og tilslutningen til fjernvarme. Derudover er udgifterne til genhusning væsentligt udvidet ligesom udgifterne til bl.a. byggelånsrenter er øget.

Administrationen kan konstatere, at det ikke kun er i denne sag, at byggeomkostningerne er steget markant fra 2021 til 2025, og har derfor ikke nogen bemærkninger til omkostningsforøgelsen.

Administrationens vurdering af ansøgningen

Bornholms Regionskommune varetager på statens vegne tilsynet med almene boligorganisationer, herunder opgaven med at yde støtte i form af lån og stille garantier.

I denne sag – og i den tilsvarende tidligere fremlagte Skema B ansøgning vedrørende Bo42s boligafdeling i Søndergården – har administrationen i lyset af tre tilsynssager, der er rejst overfor Bo42 i fjerde kvartal 2024, ekstraordinært valgt at afholde et møde med Bo42s midlertidige forretningsfører og Bo42s revisor for at afklare, om Bo42 vurderes at:

- have et velfungerende samarbejde med bygherrerådgiveren Kuben
- have en økonomi, der kan håndtere evt. overskridelser af budgetterne for de to fysiske helhedsplaner i Søndergården og Svaneke

Det er således afgørende, at kommunen får en troværdig ekstern vurdering af, at Bo42 kan forventes at kunne håndtere såvel byggeprocessen i samarbejde med Kuben som evt. forventelige budgetoverskridelser i samarbejde med Landsbyggefonden.

Bo42s revisor og Bo42s midlertidige forretningsfører har d. 9. april 2025 tilkendegivet over for administrationen, at det er deres vurdering, at en igangsættelse af de to renoveringsprojekter i hhv. Søndergården og Svaneke, ikke indebærer nogle kendte, ekstraordinære risici.

Ovenstående vurderinger er bl.a. foretaget med afsæt i, at Landsbyggefonden i første kvartal 2025 har gennemført en økonomisk analyse af Bo42s aktuelle og potentielle forpligtelser i den kommende tiårs periode, og at dette giver Bo42s bestyrelse et kvalificeret beslutningsgrundlag i forhold til boligorganisationens muligheder for at forpligte sig økonomisk.

Derudover vurderer administrationen, at tilliden til Bo42s administration og bestyrelse er genoprettet. Administrationen har bl.a. noteret sig, at

- Bo42 har dokumenteret en stabil og transparent økonomi
 - Den midlertidige forretningsfører har i samarbejde med Landsbyggefonden gennemgået Bo42s økonomi og dokumenteret, at Bo42s økonomi ikke aktuelt er under pres og i hvert fald på 10 års sigt er så transparent, at bestyrelsen har et grundlag for at forholde sig til nye økonomiske forpligtelser i forhold til afdelingerne i Bo42.
- Bo42 har etableret et tæt og tillidsfuldt samarbejde med KUBEN
 - Uagtet at det var direktøren, der ikke længere var tillid til, vurderede administrationen også i december 2024, at Bo42s bestyrelse ikke havde levet op til sine forpligtelser. KUBEN oplyser, at man i dag oplever et tæt og tillidsfuldt samarbejde med Bo42 – gældende for så vel den midlertidige forretningsfører, administrationen som bestyrelsen.
- Både renoveringsprojektet i Svaneke og Søndergården er godkendt med stor majoritet af beboerne.

Endvidere har administrationen overvejet, om boligerne også vil kunne udlejes efter renoveringen.

Almindeligvis vil gennemførelsen af en fysisk helhedsplan og dermed en renovering af boligerne i almen boligafdeling medføre en huslejstigning. Den månedlige tilbagebetaling på de støttede og ustøttede lån vil således uden yderligere

støtte medføre en meget stor lejestigning.

Sådan forholder det sig dog ikke i denne sag. Beboerne godkendte således på afdelingsmødet den 14. maj 2025, at den generelle husleje sænkes fra 1.081 kr. pr. m² til 1.009 kr. pr. m².

Forklaringen på, at huslejen ikke stiger markant, men i stedet kan falde, skal findes i den finansiering, der sikres gennem Landsbyggefondens deltagelse. Finansieringsmodellen baseres på, at der gennem forskellige tiltag kan ydes støtte til huslejen, bl.a. ved at

- Bo42 udover tilskuddet på 1,0 mio. kr. også yder lokal ydelsesstøtte til afdrag på realkreditlån. Ydelsesstøtten fra Bo42 udgør 3,883 mio. kr. pr. år og gives i form af et lån til afdelingen
- afdelingen fritages fra indbetaling til dispositionsfonden mv. på samlet 0,539 mio. kr. om året
- afdelingen årligt vil modtage driftsstøtte på 1,666 mio. kr. fra LBF/Bo42. Driftsstøtten aftrappes hvert år med kr. 9 pr. m².

Derudover medfører renoveringen samtidig en årlig besparelse på driftsbudgetterne vurderet til 1,525 mio. kr., idet bl.a. henlæggelser til planlagt, periodisk vedligeholdelse og fornyelser kan nedsættes efter gennemførelsen af helhedsplanen.

Som en del af huslejberegningen er der også foretaget en lejeudligning. Det betyder, at lejen fremover bliver beregnet ens for alle boliger, således at der ikke er forskel i lejberegningen mellem de forskellige afsnit i boligafdelingen, som der hidtil har været.

Lejeudligningen betyder imidlertid, at nogle boliger kommer til at stige i leje, mens andre boliger kommer til at falde i leje.

Administrationen har foretaget en konkret vurdering af, om det vil være nogle boliger, der kan blive vanskelige at udleje grundet lejeudligningen. Det gælder særligt huslejen i boligerne i afsnittet i Postgade i det centrale Svaneke. I 71 ud af de 72 andre boliger i boligafdelingens øvrige afsnit falder huslejen.

I 6 af de 9 boliger i Postgade stiger huslejen med mellem 233 kr. pr. m² og 867 kr. pr. m², mens tre boliger falder i husleje.

Dette kan umiddelbart forekomme som en voldsom stigning for disse 6 boliger. Men huslejeudligningen sikrer en mere ensartet husleje for de helt nyrenoverede og derfor sammenlignelige boliger.

Fx falder den månedlige husleje i én 56 m stor 2-værelses bolig i Postgade fra en månedlig husleje før renoveringen fra 5.995 kr. pr. måned til 5.130 kr. pr. måned efter renoveringen, mens huslejen i en anden 56 m² stor bolig i samme boligafsnit stiger fra 4.264 kr. pr. måned før renoveringen til 5.130 kr. pr. måned efter renoveringen.

Den dyreste bolig i boligafsnittet i Svaneke er en 5-værelses bolig på 131 m². Den stiger fra 8.395 kr. pr. måned før renoveringen til 9.231 kr. pr. måned.

Administrationen vurderer hverken, at en månedlig husleje på 5.130 kr. for en bolig på 56 m² eller en månedlig husleje på 9.231 kr. for en bolig på 131 m² i Svaneke's historiske bymidte, der har fået nye køkkener, badeværelser, gulve, el- og vvs-installationer, ventilation og fjernvarme, vil føre til udlejningsproblemer.

På den baggrund anbefaler Administrationen samlet set, at den fremsendte Skema B ansøgning, der er udtryk for en færdigforhandlet pakkeløsning for den fysiske helhedsplan mellem Bo42 og Landsbyggefonden, godkendes.

Administrationen finder det samtidig væsentligt at fremhæve, at såfremt boligerne i Bo42's boligafdeling i Svaneke ikke renoveres, er der en risiko for, at en del af boligerne indenfor en kortere årrække ikke længere vil kunne anvendes som boliger.

En sådan situation vil medføre manglende lejeindtægter i afdeling Svaneke og dermed kunne starte en negativ spiral, hvor manglende indtægter fører til øget husleje for de tilbageværende beboere, og dermed også medfører en risiko for, at endnu flere boliger bliver fraflyttet grundet huslejens størrelse.

På den måde kan boligafdelingen blive truet af en konkurs og kommunen vil i så fald skulle forholde sig til såvel genhusning af beboere i forbindelse med en evt. kondemnering af et antal boliger, der vil henstå uden vedligeholdelsesmuligheder, bl.a. i Svaneke's midtby, indtil ejendommene er solgt. Kommunens udestående garantiforpligtelser på ca. 1,6 mio. kr. og grundkapitallån på 1.4 mio. kr. pr. 31.12.2024, kan i så fald blive en del af en konkursboet.

Økonomiske konsekvenser

Garantistillelse

Da kommunalbestyrelsen godkendte Skema A i maj 2020, forpligtede kommunen sig samlet til at yde:

- et lån på 100.000 kr. i kapitaltilførsel
- 100 % garanti for et realkreditlån stort 49,145 mio. kr. med 50% regaranti fra Landsbyggefonden
- garanti for et realkreditlån på 40,807 mio. kr.

Kapitaltilførslen er uændret og afsat i budgettet.

Derimod er garantiforpligtelsen ændret væsentligt, jf. forklaringen ovenfor om prisudviklingen på byggemarkedet. Ved en godkendelse af Skema B ansøgningen forpligter kommunen sig til at:

- der gives 100 % garanti for et realkreditlån stort 65,326 mio. kr. med 50% regaranti fra Landsbyggefonden
- der gives garanti på (foreløbigt beregnet) 85,27 % for et realkreditlån stort 86,878 mio. kr.

Garantiforpligtelsen reduceres i takt med nedbringelsen af restgælden.

Meddelelse af kommunal garanti vil efter § 3, stk. 2, i Låntagningsbekendtgørelsen ikke få betydning for kommunens samlede låntagning / låneramme, da garanti for lån til almene boliger ikke henregnes til kommunal låntagning.

Risici

Som udgangspunkt er der en risiko for at garantien udløses, hvis boligafdelingen ikke kan betale ydelserne på lånet.

Administrationen kan imidlertid konstatere, at der yderst sjældent opstår en situation, hvor almene boligafdelinger ikke overholder betalingsforpligtelserne. Dette skyldes primært, at de almene boligorganisationer er forpligtet til at opbygge en egenkapital (dispositionsfond), som kan træde til hvis boligafdelingernes økonomi bliver presset. Dertil kommer, at en risiko for at boligafdelingen bliver nødlidende, også kan søges afhjulpet gennem Landsbyggefondens støtteordninger.

Bilag

Bilag 1- skema B ansøgning fra Kuben-Bo42 vedr Boligafdeling Svaneke

Bilag 2 - Informationsmateriale til beboerne i afdeling Svaneke april 2025

Punkt 5: Fødevarestrategi proces og input

25/9612

Politisk sagsgang

Erhvervs-, Bolig-, og Beskæftigelsesudvalget beslutter

Resumé

Bornholms fødevarestrategi udløber i 2025. Bornholms Regionskommune har gennemført en række møder med fødevareaktører og virksomheder for at afdække muligheder og potentialer for en ny fødevarestrategi. Gourmet Bornholm ønsker ligesom ved den nuværende strategi at være medafsender på fødevarestrategien. Grundlæggende afspejler aktørernes input, at Bornholm har et meget stærk fødevareerhvervsliv og fødevarefortælling samt, at der er en tæt kobling til Bornholms turisme. Der er med andre ord skabt en god platform at arbejde ud fra. Aktørerne efterspørger en strategi, som blandt andet rummer en tydelig og realistisk ambition, en kortere strategiperiode samt et styrket samarbejde mellem virksomheder. Udgangspunktet er, at en ny fødevarestrategi er erhvervspolitisk og fokuserer på områder, hvor Bornholms Regionskommune og lokale aktører konkret kan fremme udviklingen af fødevareerhvervet, og dermed fastholde og skabe nye arbejdspladser.

Indstilling

Direktionen indstiller, at udvalget

- a) tager orienteringen om den igangværende proces og afholdte interessentmøder til efterretning
- b) drøfter de strategiske greb for en ny fødevarestrategi og evt. giver input hertil
- c) godkender den foreslåede procesplan for det videre arbejde frem mod politisk behandling

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 03-06-2025

- a) Orientering givet
- b) Drøftet og input givet
- c) Godkendt

Sagsfremstilling

Den nuværende fødevarestrategi blev udarbejdet i samarbejde mellem Bornholms Landbrug & Fødevarer, Gourmet Bornholm og Bornholms Regionskommune, og udløber med udgangen af 2025. Bornholms Regionskommune har derfor taget initiativ til at udarbejde en ny strategi og har i den forbindelse rettet henvendelse til de tidligere samarbejdspartnere.

Gourmet Bornholm har tilkendegivet ønske om at deltage som medafsender og indgår aktivt i udviklingen af den kommende strategi.

Fødevarestrategien er en erhvervspolitisk strategi med fokus på at understøtte arbejdspladser og vækst i fødevareerhvervet. Der er derfor afholdt en række dialogmøder med erhvervsaktører, blandt andet;

- Konventionelle landmænd, svineproducenter og slagteri
- Økologiske landmænd og grøntsagsproducenter
- Virksomheder inden for forarbejdning og forædling
- Bornholms Landbrug & Fødevarer og VKST
- Gourmet Bornholm, fødevarer-iværksættere og SMV'er
- Business Center Bornholm og Erhvervshus Hovedstaden

- HORESTA og Destination Bornholm
- m.fl.

Møderne dækkede hele værdikæden inden for fødevarer – fra jord til bord. Blandt de gennemgående input var ønsket om en kortere strategiperiode, et realistisk ambitionsniveau tilpasset de tilgængelige ressourcer, samt et stærkere fokus på det lokale samarbejde. Flere aktører peger desuden på turismen som en væsentlig drivkraft for det bornholmske fødevaremarked.

Strategiske greb i den kommende strategi

På baggrund af input fra interessenter foreslår administrationen følgende hovedspor i en ny fødevarestrategi:

1. Styrkelse af lokale værdikæder

For at øge værdiskabelsen på Bornholm skal strategien fremme samarbejder, der forbinder primærproduktion, forarbejdning og salg – fx gennem bedre koordination mellem landmænd, olie- og valsemøller og fødevarereproducenter. Stærkere lokale værdikæder skal øge selvforsyningsgraden og sørge for at værdiskabelsen sker på Bornholm, herunder arbejdspladser.

2. Et stærkt og købedygtigt hjemmemarked med turismen som drivkraft

Turister udgør en central målgruppe for bornholmske fødevarer. Feriegæster er ofte åbne for at betale for kvalitet, og de søger madoplevelser med lokal identitet og historie. Den bornholmske turisme er derfor en nøgle til et velfungerende hjemmemarked – både i form af direkte salg og som afsætningskanal gennem restauranter, hoteller og specialbutikker.

3. Styrket madiværksætteri og udvikling af eksisterende virksomheder

Strategien skal videreudvikle rammerne for, at nye virksomheder kan opstå og vokse i et fødevarefællesskab med stærk lokal identitet. Strategien skal desuden arbejde med netværk, vejledning og kompetenceudvikling hos iværksættere og eksisterende virksomheder.

4. Tiltrækning af fødevareriværksættere og investeringer

Bornholm har vist sig attraktiv for iværksættere – især inden for fødevarer. Derfor skal strategien afsøge mulighederne for at tiltrække flere fødevareriværksættere og investeringer til Bornholm.

5. Bornholm som brand

Bornholm er kendt for sine fødevarer, og mange producenter bygger på det stærke brand. Strategien skal bidrage til at beskytte og udvikle det fælles fødevareimage, som også understøtter turismen og eksportpotentialet.

Strategien fokuserer på områder, hvor Bornholms Regionskommune og lokale aktører kan gøre en forskel. Der lægges vægt på skalerbare indsatser og samarbejder, som ikke kræver meget store investeringer fra den enkelte producent.

Rammer og virkemidler for en ny fødevarestrategi

Udarbejdelsen og implementeringen af strategien sker inden for den eksisterende økonomiske ramme for erhvervsudvikling i BRK. Strategien vil derfor basere sig på initiativer som allerede er finansieret, eller prioritering af

indsatsområder indenfor erhvervsaktørernes områder. Dog kan der blive behov for mellemfinansiering til Gourmet Bornholm.

Gourmet Bornholm har indsendt en ansøgning til Plantefonden om støtte til et større projekt, der bl.a. skal styrke værdikæderne (jævnfør spor 1) og kompetenceudvikling hos virksomhederne (jævnfør spor 3). Men Gourmet Bornholm er en lille organisation med begrænsede ressourcer, og hvis projektet imødekommes, vil Gourmet Bornholm få behov for mellemfinansiering, da fondsmidlerne udbetales bagudrettet. Det forventes derfor, at Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget evt. i september vil skulle tage stilling til en evt. mellemfinansiering til Gourmet Bornholm for at kunne løfte nye initiativer indenfor især sporet vedr. styrkelse af lokale værdikæder.

Destination Bornholm spiller en nøglerolle i at udvikle hjemmemarkedet for fødevarer gennem både restaurationsbranchen og detailed. Bornholms Regionskommunes tilskud til Destination Bornholm vurderes derfor som en vigtig løftestang for den samlede strategi.

Bornholms Regionskommune yder vejledning af virksomheder via Erhvervshus Hovedstaden og BCB. Disse indsatser kan i højere grad målrettes fødevarerhverv, dette skal selvfølgelig ske i dialog med Erhvervshus Hovedstaden og BCB.

Bornholms Regionskommune har begrænsede ressourcer til nye initiativer ud over ovenstående. Med den nuværende fødevarerammeaftale har Bornholms Regionskommune allerede skabt gode muligheder for at købe lokale fødevarer og gør det også i høj grad med et blik for økonomien. Bornholms Regionskommune har omkring 170 ha landbrugsjord fordelt på mange mindre og skæve arealer, og de er alle udlagt til økologi. Dog fortæller landbruget, at disse ofte anvendes til græsproduktion til konventionelle dyr i stedet for økologiske afgrøder til lokale værdikæder indenfor økologi eller indgår som brak og dermed frigør andre arealer til økologiske værdikæder. Derfor undersøger Bornholms Regionskommune, hvor det evt. kan være relevant at stille krav til forpagter om omdrift eller brak, for at styrke lokale økologiske værdikæder.

Campus Bornholm har også en central rolle i at udvikle fødevarerområdet. Bornholms Regionskommune og Gourmet Bornholm har dialog med Campus Bornholm om hvordan Campus Bornholms rolle bør være i en ny fødevarerstrategi.

Procesplan:

Periode	Aktivitet
Juni 2025	Drøftelse i EBBU af strategiske greb og proces (denne sag)
Juni–juli	Udarbejdelse af strategiudkast i samarbejde med Gourmet Bornholm
August–september	4 ugers høringsperiode blandt aktører (evt. inkl. juli). Tilpasning af strategiudkast
September	Behandling i EBBU af strategi og evt. mellemfinansiering til Gourmet Bornholm
Oktober	Endelig politisk vedtagelse i Kommunalbestyrelsen

Økonomiske konsekvenser

Ingen på nuværende tidspunkt. I ovenstående procesplan forventes udvalget i september at skulle træffe beslutning om evt. indstilling til kommunalbestyrelsen vedr. mellemfinansiering til Gourmet Bornholm.

Punkt 6: Justering af tilsagn vedr. fyrtårn 3 projektet

25/10051

Sagsgang

Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget beslutter

Formål med sagen

Baltic Energy Island skal til at ansøge Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse om at komme med i 3. runde af erhvervsfyrtårnsindsatsen. Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget har bevilget 750.000 kr. til Baltic Energy Islands projektet med forbehold for, at staten indgår kontrakter vedr. blandt andet Energiøens landanlæg. Disse kontrakter var der forventet afklaring på i januar 2025. Beslutningen blev dog udskudt. Baltic Energy Island har i mellemtiden udviklet projektansøgningen til Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse, og anmoder nu om, at forbeholdet fjernes, idet Energiøen ikke er afgørende for projektaktiviteterne i det nye fyrtårnsprojekt.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- udvalget godkender anmodningen fra Baltic Energy Island

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 03-06-2025

Godkendt.

Sagsfremstilling

Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget bevilgede i december 2024 750.000 kr. til

Baltic Energy Islands projekt "Nye Grønne og Lokale jobs i SMV'er". I den sammenhæng blev det besluttet, at tilsagnet skulle genbehandles, hvis forbehold vedr. at staten skulle indgå kontrakter om blandt andet kabler og landanlæg til Energiøen, blev relevant. Da beslutningen om energiøen er udskudt, er disse kontrakter ikke indgået endnu. Baltic Energy Island og partnere skal ansøge Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse om fyrtårn 3 midler i august, hvilket sandsynligvis er før der foreligger en endelig beslutning om Energiøen og de nævnte statslige kontrakter. Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalgets tilskud skal gå til medfinansiering, som er en forudsætning for Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses fyrtårns bevillinger, og midlerne er dermed også afgørende for, at projektet kan gennemføres. Derfor anmoder Baltic Energy Island om at forbeholdet fjernes.

Det bemærkes i denne sammenhæng, at Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses investeringsstrategi omfatter, at midler tildeles til større aktører og nationale projekter. Dermed er det for Bornholm ganske vanskeligt at søge bestyrelsens midler. Dog har Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse to områder, hvor Bornholm har særlig adgang til at søge midler, da de har dedikerede midler til henholdsvis erhvervsfyrtårne og til destinationsselskaber.

Det bemærkes yderligere i denne sammenhæng, at tilskuddet fortsat vil have forbehold for, at Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse giver tilsagn til projektet. Ligesom ved projekttilskuddet til Baltic Energy Island fyrtårn 2-projekt sættes desuden et vilkår i evt. ny kontrakt med Baltic Energy Island, hvor Bornholms Regionskommune har mulighed for at opsig kontrakten, og om årlige handleplaner til Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalgets orientering.

Baltic Energy Island har sendt nedenstående anmodning:

Anmodning om justering af forudsætning for udbetaling af tilsagn på 750.000 kr. til Baltic Energy Island – Nye, Grønne og Lokale Jobs i SMV'er

I forbindelse med BRK's tilsagn af 20. december 2024 til Baltic Energy Island (BEI) om 750.000 kr. i støtte til projektet "Nye, Grønne og Lokale Jobs i SMV'er", blev det fastsat som en forudsætning, at Energinets udbud vedrørende Energiø Bornholms landanlæg og kabler skulle gennemføres med en positiv Final Investment Decision (FID). BEI ønsker nu at anmode om en justering af denne forudsætning, således at projektet kan gennemføres med støtte fra EBBU – uafhængigt af FID for Energiøen – på følgende baggrund:

- Energiøen er ikke afgørende for projektaktiviteterne: Vi arbejder med to ansøgninger til Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse – en socialfondsansøgning og en regionalfondsansøgning – som begge retter sig mod styrkelse af bornholmske SMV'er. Det overordnede fokus forbliver intakt: at fremme innovation, vækst og lokale arbejdspladser, uafhængigt af Energiøens endelige status. Konkret er der fortsat fokus på, at midlerne skal muliggøre forskerforløb og udviklingsforløb for SMV'er, som beskrevet i EBBU-ansøgningen.
- Projektaktiviteterne er vigtige for udviklingen af Rønne Gl. Elværk som mini-universitet: Den igangværende renovering af Rønne Gl. Elværk for i et samarbejde mellem BEI, BRK, Realdania By & Byg og DTU er vigtig for styrkelse af både det bornholmske uddannelsesmiljø og for innovationskraften i de bornholmske virksomheder, idet de får adgang til at samarbejde med studerende og forskere. Midlerne fra EBBU er vigtige for at fastholde samarbejdet med DTU og fortsætte arbejdet med at udvide partnerskabet med flere universiteter og virksomheder. Midlerne vil således understøtte en succesfuld implementering af Rønne Gl. Elværk, som vil blive udviklet uanset Energiø Bornholms fremtid.
- Midlerne er afgørende for at kunne ansøge den sidste runde af midler til Erhvervsfyrtårn Bornholm fra Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse. Midlerne vil som nævnt i ansøgningen blive brugt til at ansøge Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses 3. og sidste call vedr. erhvervsfyrtårnet. I forhold til de to første calls er kravene til medfinansiering blevet strammet. Midlerne fra EBBU er derfor afgørende for, at Bornholm også kan ansøge om midlerne i denne tredje og sidste runde.

Økonomiske konsekvenser

Ingen.

Punkt 7: Flytning og udfasning af erhvervsklasserne.

25/8043

Politisk sagsgang

Børne- og Skoleudvalget indstiller

Erhvervs-, Bolig og Beskæftigelsesudvalget orienteres

Natur- Miljø og Planudvalget indstiller

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Administrationen anbefaler at flytte erhvervsklasserne under Ungdomsskolens Heltidsundervisning til Hans Rømer Skolen og at sende en udfasning af skoletilbuddet i høring. Udfasningen foreslås på baggrund af, at der er overlap mellem elevgruppen i erhvervsklasserne og i den kommende og lovpligtige juniorsemesterlæreordning. Det vil sige elever, der profiterer af en praksisnær undervisning med fokus på værksteder og praktik.

Med juniorsemesterlæreordningen, som træder i kraft fra skoleåret 2025/2026 for 8. og 9. klasse, får folkeskolerne bedre mulighed for at imødekomme elevgruppens behov direkte i folkeskolens almenundervisning. Kommunalbestyrelsen har besluttet at placere juniorsemesterlæreordningen på Hans Rømer Skolen.

Erhvervsklasserne er i dag et lokalt-initieret og ikke-lovpligtigt tilbud. Det er hverken et visiteret eller et specialiseret tilbud.

Indstilling

Direktionen indstiller,

- sagen til orientering i Erhvervs-, Bolig og Beskæftigelsesudvalget.

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 03-06-2025

Indstillingen anbefales, idet fælleselevrådet bliver høringspart i stedet for Ungerådet.

Sabine Nicoline Lyngberg kan ikke medvirke.

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 03-06-2025

Orientering givet.

Indstilling

Direktionen indstiller,

a) at træffe beslutning om at flytte erhvervsklasserne til Hans Rømer Skolen med effekt fra skoleåret 2026/2027

b) at kommunalbestyrelsen sender forslaget om en udfasning af erhvervsklasserne, hvor der ikke optages elever i erhvervsklassetilbuddets 8. klasse (E8) fra skoleåret 2026/2027 og i erhvervsklassetilbuddets 9. klasse (E9) fra skoleåret 2027/2028, i høring hos skolebestyrelserne, Ungerådet og Handicaprådet.

Sagsfremstilling

Administrationen foreslår at flytte erhvervsklasserne til Hans Rømer Skolen

Administrationen foreslår at flytte Heldagsskolen fra Østermarie til Ungdomsskolens aktuelle lokaler på Vibegårdsvej 5 i Rønne. Som konsekvens heraf er det nødvendigt at anvise alternative lokaliteter til nogle af de aktiviteter, der i dag finder sted på Vibegård. Herunder erhvervsklasserne under Ungdomsskolens Heltidsundervisning. Erhvervsklasserne er et tilbud på 8. (E8) og 9. (E9) årgang med plads til op til 20 elever på hver årgang. Erhvervsklasserne er et lokalt-initieret og ikke-lovpligtigt tilbud. Det er hverken et visiteret eller et specialiseret tilbud.

Administrationen foreslår på baggrund af ovenstående at flytte erhvervsklasserne til Hans Rømer Skolen i Aakirkeby med effekt fra skoleåret 2026/2027. Det vil ikke have bygnings- eller driftsmæssige konsekvenser for Hans Rømer Skolen at blive vært for erhvervsklasserne.

Folkeskolens kvalitetsprogram – frihed og fordybelse, blev vedtaget af et bredt flertal i Folketinget i december 2024 og medfører en række konkrete tiltag. Herunder den lovpligtige juniormesterlæreordning, der fra skoleåret 2025/2026 skal tilbydes elever i 8. og 9. klasse.

Kommunalbestyrelsen har besluttet en central model for juniormesterlæreordningen på Bornholm, hvor ordningen placeres på Hans Rømer Skolen fra skoleåret 2025/2026.

Ved at placere erhvervsklasserne på samme matrikel som juniormesterlære, forventer administrationen, at der bliver mulighed for at opnå synergieffekter mellem de to tilbud.

Administrationen foreslår at sende en udfasning af erhvervsklasserne i høring

Administrationen vurderer, at der er et overlap i målgrupperne for den kommende juniormesterlæreordning og erhvervsklasserne. Det vil sige elever, der profiterer af en praksisnær undervisning med fokus på værksteder og praktik. Med indførelsen af den lovpligtige juniormesterlæreordning får den almene folkeskole nu til opgave at imødekomme dette behov.

Administrationen foreslår at udfase erhvervsklasserne, hvor der ikke optages elever i E8 fra skoleåret 2026/2027 og i E9 fra skoleåret 2027/2028. Såfremt erhvervsklasserne bevares, vil der fremadrettet være to parallelle tilbud, der henvender sig til overlappende målgrupper.

Der er dog også forskelle på de to tilbud. Eksempelvis giver en elev i juniormesterlæreordningen anledning til samme tildeling som andre elever i den almene folkeskole, mens en erhvervsklasse modtager en finansiering omkring 850.000 kr. mere end en almen klasse på en folkeskole.

Skulle en elev ikke kunne indgå i et alment undervisningstilbud – herunder juniormesterlæreordningen – vil der fortsat være mulighed for individuelle tilpasninger i almenregi eller muligheden for visitation til et specialiseret tilbud.

Administrationen foreslår, at erhvervsklasserne udfases med en delvis omprioritering af midler til juniormesterlæreordningen. Der lukkes således for optag af nye elever til E8 fra skoleåret 2026/2027 og E9 fra skoleåret 2027/2028, herunder at elever i E8 i skoleåret 2025/2026 tilbydes at fortsætte i E9 i skoleåret 2026/2027. Hvis dette forslag bliver implementeret, vil det i praksis betyde, at E9 vil blive gennemført i skoleåret 2026/2027 på Hans Rømer Skolen, hvorefter erhvervsklasserne ophører som tilbud.

Administrationen foreslår, at de økonomiske midler fra E8, svarende til 850.000 kr. pr. år, overføres til juniormesterlæreordningen i de første to skoleår, hvorefter overførslen reduceres til 400.000 kr. pr. år. Midlerne skal blandt andet anvendes til at indkøbe praksisundervisning hos Campus Bornholm og afholde udgifter til elevbefordring. Efter andet skoleår vil de resterende midler fra E8, svarende til 450.000 kr. pr. år, og E9, svarende til 850.000 kr. pr. år, blive ført tilbage til regionskommunens kassebeholdning. Fra skoleåret 2028/2029 vil det i alt være 1,3 mio. kr. pr. år.

Ejendoms-mæssige tilpasninger – kun flytninger

Sagen betyder, at der ikke er behov for ejendomsmæssige justeringer (se bilag 1) kun flytninger.

Der henvises til sager om ”Udmøntning af Komponentets analyse fase 2”, ”Udmøntning af budget 2024: Flytning af 10 klasse” og ”Udmøntning af budget 2025: Omrokering af aktiviteter i Ungdomsskolen”. Der er endnu ikke overblik over de samlede ejendomsmæssige konsekvenser. Behov og konsekvenser for anlægsinvesteringer og afledt effekt på bygningsdriften afdækkes frem mod kommunalbestyrelsens budgetseminar i august.

TILBUD/AKTIVITET	FRA	TIL
RØNNE		
10. KLASSE Elevantal: ca. 56	VIBEGÅRDSVEJ 5	CAMPUS BORNHOLM
E8 og E9 (Heltidsundervisning) Elevantal: ca. 40	VIBEGÅRDSVEJ 5	HANS RØMER SKOLEN
DASK (to tilbud) (Heltidsundervisning) Elevantal: ca. 14-17	VIBEGÅRDSVEJ 5	VIBEGÅRDSVEJ 5
UNG PÅ VEJ (Heltidsundervisning) Elevantal: ca. 12	VIBEGÅRDSVEJ 5	VIBEGÅRDSVEJ 5
MILE, Center for Job, Uddannelse, Unge og Digitalisering	VIBEGÅRDSVEJ 5	VIBEGÅRDSVEJ 5
SAMVÆR, Center for Familie og Voksenindsatser	MARTHAS MINDE	MARTHAS MINDE
KLEMENSKER		
DYBDAL (7.-9.årgang), (Heltidsundervisning) Elevantal: ca. 10-12	KLEMENSKER SKOLE	MARTHAS MINDE
KLEMENSKER KLUB (Fritidsundervisning)	KLEMESKER SKOLE	ÅVANGSSKOLEN (KLUB)
KLEMENSKER FRITIDSUNDERVISNING	KLEMENSKER SKOLE	DAMSGÅRD MARTHAS MINDE (tilbygning til eksisterende lager) eller
LAGER/VÆRKSTED	KLEMENSKER	REMISEN eller ANDEN VÆRKSTED/LAGER i Rønne

Medarbejdere og CenterMED

Medarbejderne på CenterMED gav den 15. maj 2025 udtryk for, at det har været et turbulent år for medarbejderne, og det påvirker arbejdsmiljøet. Usikkerheden om, hvorvidt der skal ske en udfasning eller ej, er udmattende for personalet, og det kan påvirke den igangværende ansættelsesproces. Personalet mener, at de lykkes godt med arbejdet med målgruppen i den nuværende ramme.

Økonomiske konsekvenser

De økonomiske midler fra E8, svarende til 850.000 kr. pr. år, overføres til juniormesterlæreordningen i de første to skoleår, hvorefter overførslen reduceres til 400.000 kr. pr. år. Midlerne skal blandt andet anvendes til juniormesterlæreordningen, til at indkøbe praksisundervisning hos Campus Bornholm og til at afholde udgifter til elevbefordring. Fra og med skoleåret 2028/2029 vil de resterende midler fra E8, svarende til 450.000 kr. pr. år, og alle midlerne fra E9, svarende til 850.000 kr. pr. år, blive ført tilbage til regionskommunens kassebeholdning. Det svarer til i alt 1,3 mio. kr. pr. år.

Folkeskolerne bidrager i dag kollektivt med 400.000 kr. pr. år til erhvervsklasserne. Ved en udfasning vil skolerne fra skoleåret 2026/2027 reducere deres bidrag til 200.000 kr. og bidraget vil ophøre fra skoleåret 2027/2028.

Den forventede besparelse på 850.000 kr. pr. år stammer fra det prisfremskrevne spareforslag til budget 2025: BSU-13-11 Nedlæggelse af erhvervsklassen E8. Spareforslaget tog højde for, at der bliver flere elever i de almene skoler, hvilket skaber en udbetaling til skolerne, der har flere elever/klasser - samt at når mængden af erhvervsklasser halveres, skal skolernes bidrag til erhvervsklasserne halveres.

Det vil ikke have bygnings- eller driftsmæssige konsekvenser for Hans Rømer Skolen at blive vært for erhvervsklasserne

Der udestår dog at få skabt overblik over de samlede ejendoms-mæssige konsekvenser. Disse afdækkes frem mod kommunalbestyrelsens budgetseminaret i august, således at der vil kunne indgå et anlægssforslag med besparelser på afledt drift i materialet til budgetforhandlingerne.

Bilag

flytning og udfasning af erhvervsklasserne

Punkt 8: Maker's Island efter 2025

23/1079

Politisk sagsgang

Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget beslutter

Resumé

Finansieringen af Maker's Island udløber med udgangen af 2025, og dermed ophører projektförankringen i Bornholms Regionskommune. Kommunalbestyrelsen skal tage stilling til en fremtidig förankring og finansiering af Maker's Island.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- sagen oversendes til forhandlingerne vedrørende budget 2026

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 03-06-2025

Godkendt.

Sagsfremstilling

Baggrund

I 2017 opnåede Bornholm som det første sted i Europa og den første ø i verden titlen som World Craft Region. Titlen er givet for det høje kvalitetsniveau blandt øens mange kunsthåndværkere, for erhvervets imponerende lokale organisering og samarbejdet mellem en række alsidige kultur- og uddannelsesinstitutioner, som alle spiller en rolle for formidlingen af Bornholm som kunsthåndværkerens ø. Maker's Island Bornholm blev etableret for at understøtte og udvikle kunsthåndværkets position og betydning, med afsæt i denne internationale anerkendelse.

Kunsthåndværk: Et erhverv i vækst

Kunsthåndværk er en betydningsfuld lokal styrkeposition og del af turismestrategien. Evaluering af Maker's Island indsatsen 2020-2022 viser, at erhvervsindkomsten for bornholmske kunsthåndværkere steg med 26% fra 2017 – 2020. Beskæftigelsen steg med 31% i perioden. Derudover er søgningen til Det Kongelige Akademi's Glas og Keramikskole fordoblet siden 2017 og har siden stabiliseret sig på dette niveau. Omkring en tredjedel af de kunsthåndværkere som dimitterer fra bacheloruddannelsen, flytter efterfølgende til øen og medvirker til bosætning og potentielt til nye virksomheder og ansættelser indenfor feltet. Indeværende projekt evalueres i løbet af 2025, og det forventes, at den positive udvikling er fortsat i projektperioden.

Som nævnt i World Craft Councils vurdering i forbindelse med tildelingen af titlen som World Craft Region, er organiseringen omkring erhvervet på Bornholm helt unikt. At hele værdikæden er repræsenteret i projektet har været og er noget, som er en inspiration på internationalt niveau. Partnerne, der alle har deltaget aktivt og skudt aktiviteter og ressourcer i projektet er; Bornholms Museum, Det Kongelige Akademi's Glas- og keramikuddannelse, Bornholms Center for Kunsthåndværk Grønbechs Gård, BCB, Destination Bornholm, BOFA og Arts and Craft Association Bornholm / ACAB.

Samarbejde på tværs er noget der fremhæves ofte på Bornholm, og er på mange måder en naturlig måde at arbejde på. Erfaringer fra fx Gourmet Bornholm viser dog, at der er behov for erfaringsopsamling og en kontinuerlig koordinering af kræfterne på tværs for at lykkes med udviklingen af området. På den baggrund vil styregruppen i projektet arbejde videre med en organisering, som vil kunne fastholde de gevinster, der er opnået i projektet.

Et af de helt konkrete tiltag, der har kendetegnet Makers Island-projektet, er eventet Bornholm Craft Weeks, der har etableret sig som en reason-to-go i skuldærsæsonen. Dermed har projektet i høj grad understøttet ambitionen om at udvikle turistproduktet Bornholm i ydersæsonen, og derigennem understøttet øvrige erhverv, som detailhandel, hotel- og feriehusudlejning mv.

Værdien af at have en paraplyorganisering, som binder kunsthåndværkernes egen organisation, uddannelsesinstitutioner, kulturinstitutioner og turisme sammen, ligger i øget omsætning og beskæftigelse inden for erhvervet samt turisme og branding af Bornholm som kunsthåndværkernes ø – en styrkeposition, der har opnået bl.a. ovenstående resultater.

Fremtidig organisering af Maker's Island Bornholm

Alle partnere har på forhånd givet tilsagn om, på forskellige måder, at bidrage til kerneopgaverne gennem økonomisk støtte, kontorplads, viden og/eller ressourcer efter 2025.

Kerneopgaver for Maker's Island Bornholm er:

Fortsat udvikling af Bornholms Craft Weeks, kompetenceudvikling med særligt fokus på bæredygtige forretningsmodeller og ekstern kommunikation. Alt sammen aktivitet, der kommer kunsthåndværkerne til gavn.

Maker's Island Bornholms styregruppe vil i den sidste del af indeværende projektperiode, arbejde med organiseringen af sekretariatet i fremtiden. Om der etableres en forening eller vælges en anden konstruktion, hvor sekretariatet skal forankres og hvilken partner der i så fald har ansvaret for ansættelsen, fastlægger styregruppen inden årets udgang.

Den fremtidige økonomi og målsætninger

Foreningens samlede budget baseres fremadrettet på en flerstrengt finansiering med bidrag fra samarbejdspartnere, fonde og – som en forudsætning – en årlig medfinansiering fra Bornholms Regionskommune. Det økonomiske tilskud Maker's Island Bornholm ansøger om, svarer til det tilskud Foreningen Gourmet Bornholm modtager fra Bornholms Regionskommune. Den kommunale medfinansiering udgør en grundsten i foreningens budget og har afgørende betydning for at sikre kontinuitet og faglig kvalitet.

Målsætningerne med en kommunal medfinansiering til at opretholde en sekretariatsfunktion 15-20 timer ugentligt er at:

- Fortsat understøtte kunsthåndværkererhvervet som styrkeposition, så Bornholm kan bevare sin forpligtende titel som World Craft Region. Herunder lave den nødvendige afrapportering til World Craft Council/European Craft Council og koordinere partnernes bidrag og aktiviteter indenfor feltet.
- Skabe international og kommerciel opmærksomhed på World Craft Region-titlen gennem presse og opsøgende arbejde i samarbejde med udvalgte partnere, særligt kunsthåndværkernes lokale organisation ACAB og Destination Bornholm
- Bidrage til partneres fondsansøgninger til fælles aktiviteter og videre udvikling
- Indgå et forpligtende, strategisk samarbejde med ACAB samt Kulturugen om fortsat udvikling og gennemførelse af kunsthåndværkerfestivalen Craft Weeks Bornholm. MIB har i 2025 lanceret et tæt samarbejde med Bornholms Kulturuge om fælles program, fælles markedsføring og fælles betalingsmodel for det vi nu kalder Bornholms Craft & Kulturuger

Økonomiske konsekvenser

Etablering af en varig sekretariatsfunktion vil beløbe sig til 336.000 kr. årligt.

Bilag

Styrkepositioner Maker's Island Bornholm

Punkt 9: Orientering om planlægning for boliger til midlertidig arbejdskraft

25/8552

Politisk sagsgang

Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget orienteres

Natur-, Miljø- og Planudvalget orienteres

Økonomi- og Klimaudvalget orienteres

Resumé

Flere brancher på Bornholm er udfordret på grund af mangel på boliger til midlertidig arbejdskraft. Administrationen orienterer i dette dagsordenspunkt om forskellige tiltag, hvor Bornholms Regionskommune som planmyndighed arbejder på at understøtte private grundejeres ønsker om, at deres arealer kan bruges til at etablere sådanne boliger. For nogle af arealerne gælder, at de allerede er omfattet af lokalplaner, der muliggør den ønskede anvendelse. Andre arealer forudsætter, at der gennemføres lokalplanlægning, før de vil kunne anvendes til etablering af boliger til midlertidig arbejdskraft.

Indstilling

Direktionen indstiller,

- Sagen til orientering.

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 03-06-2025

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Baggrund

Flere forskellige erhverv på Bornholm er afhængig af arbejdskraft, der opholder sig midlertidigt på øen. For eksempel har virksomheder på Rønne Havn løbende brug for boliger til tilrejsende arbejdskraft i forbindelse med etablering af havmølleprojekter. Med forventede store fremtidige bygge- og anlægsprojekter står Bornholm over for yderligere at skulle huse tilrejsende arbejdskraft. Det kan bl.a. komme til at gælde landanlægget for Energiø Bornholm, som - når byggeaktiviteten er på sit højeste - forventes at have op mod 400 tilrejsende arbejdere. Udover landanlægget må der også forudses en større ombygning og udvidelse af Almegårds Kaserne, som forudsætter indkvarteringsmuligheder for tilrejsende arbejdskraft i byggefasen. Hertil kommer at Bornholms Hospital har et løbende behov for boliger til personale, der opholder sig midlertidigt på Bornholm. Der eksisterer også en vedvarende efterspørgsel på midlertidige boliger i sommerhalvåret for ansatte i turisterhvervene.

Henvendelser fra private grundejere

I forbindelse med kommunalbestyrelsens beslutning den 27. februar 2025 om at igangsætte planlægning for midlertidige arbejderboliger på et kommunalt ejet areal ved Aakirkeby, har administrationen uopfordret modtaget henvendelser fra forskellige private grundejere, som ønsker at stille arealer til rådighed for mulige investorer, der kunne tænkes at opføre boliger for midlertidig arbejdskraft.

På nogle af arealerne vil grundejeren umiddelbart kunne etablere et projekt indenfor rammerne i eksisterende lokalplaner.

For andre af de indmeldte arealer gælder, at der først vil skulle gennemføres en lokalplanproces og foretages miljøscreening, før grundejeren i samarbejde med en investor vil kunne etablere et projekt. I forbindelse med miljøscreening af arealerne vil eventuelle miljøkonflikter blive afdækket, hvilket vil kunne påvirke egnetheden af det pågældende areal. Arealerne og de tilhørende ideoplæg fra de forskellige grundejere er vist i et bilag til dette dagsordenspunkt.

De arealer, som allerede er dækket af lokalplaner, der gør det muligt at etablere boliger for midlertidig arbejdskraft, er disse:

- A. Nordbornholms Feriecenter, Rutsker
- B. Bornholms Hospital, Rønne
- C. Birkebakken 10, Allinge (forudsætter midlertidig dispensation fra helårsboligformål)

De arealer, som forudsætter lokalplanlægning og miljøscreening, før der vil kunne etableres boliger for midlertidig arbejdskraft, er disse:

- D. Strandvejen 175, Rønne
- E. Sportspladsen ved Østre Skole, Rønne
- F. Industrivej 16 – 20, Rønne

Igangsætning af lokalplanlægning for areal D, Strandvejen 175, Rønne fremlægges snarligt som et separat dagsordenspunkt.

Areal E, Sportspladsen ved Østre Skole, Rønne er indtil videre ikke aktuelt, da grundejer finder, at arealets beliggenhed tæt på eksisterende helårsboliger gør det mindre velegnet til opstilling af midlertidige containerboliger.

Med hensyn til mulig igangsætning af lokalplanlægning for areal F, Industrivej 16 – 20, Rønne vil administrationen følge op med sag til politisk behandling, når dette måtte blive aktuelt.

Økonomiske konsekvenser

-

Bilag

Bilag 1 - Orientering om planlægning for boliger til midlertidig arbejdskraft

Punkt 10: Orientering om budgetopfølgning pr. 30. april 2025, Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget

25/7057

Politisk sagsgang

Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget orienteres

Resumé

I sagen gennemgås budgetopfølgningen pr. 30. april 2025 på udvalgets områder.

Opfølgningen viser et forventet overskud på 23,7 mio. kr. Overskuddet er sammensat af et overført overskud fra 2024 på 13,6 mio. kr. samt et mindreforbrug i året på 10,1 mio. kr.

Samlet giver budgetopfølgningen anledning til opmærksomhed på et større mindreforbrug på kontante ydelser.

Indstilling

Direktionen indstiller

- sagen til orientering

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 03-06-2025

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Drift

Herunder gennemgås i hovedtræk de væsentligste dele af budgetafvigelse for de enkelte bevillinger, der vedrører udvalgets områder.

Bevilling 34 Sociale ydelser er formelt placeret under Social- og Sundhedsudvalget, men har sammenhæng til Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget og nævnes derfor her.

På bevilling 34 Sociale ydelser skyldes merforbruget (på 3,9 mio. kr.) en større tilgang til førtidspensioner, hvorimod tilkendelserne til seniorpension balancerer med de budgetlagte forudsætninger. Tilkendelserne til førtidspension i 1. kvartal har været tæt på det budgetterede, og det forventede merforbrug skyldes den større tilgang i 2024 efter budgetvedtagelsen.

Da budgetopfølgningen baserer sig på en prognose på tilkendelsestotal for de første 3 måneder af 2025, vil der være et særligt fokus på økonomiopfølgningen i forhold til dette område i de kommende måneder. Der er en række faktorer som nu ser ud til at ændre sig, og der derfor kan være tale om færre ansøgere i de resterende måneder end tilfældet har været i 1. kvartal 2025.

Ovennævnte kan betyde at det nuværende skøn for området er for pessimistisk og området følges tæt.

Beløb i 1.000 kr.	Overført over- /underskud fra 2024	Forventet mer- /mindreforbrug for 2025	Forventet over- /underskud for 2025
	A	B	C = A + B
41 Uddannelse og beskæftigelse	10.750	11.473	22.223
43 Erhverv og bolig	2.875	-1.390	1.485
Erhvervs-, Bolig-, og Beskæftigelsesudvalget	13.625	10.084	23.709
Note: "+" angiver mindreforbrug/overskud, "-" angiver merforbrug/underskud Mer-/mindreforbrug angiver afvigelser ift. det korrigerede budget 2025 <u>ekskl.</u> overførsler fra 2024 Over-/underskud angiver afvigelser ift. det korrigerede budget 2025 <u>inkl.</u> overførsler fra 2024			

På bevilling 41 Uddannelse og Beskæftigelses flerårige projekter forventes et overskud på 8,7 mio. kr.

Den fortsat meget lave ledighed betyder, at der ikke er så mange på kontant- og uddannelseshjælp og samtidig er det lykket at reducere antallet på sygedagpenge. Det betyder at der forventes et overskud på 5,0 mio. kr. trods et merforbrug på dagpenge på 4,8 mio. kr.

På den forberedende grunduddannelse (FGU) og erhvervsuddannelsers skoleophold forventes et mindreforbrug på 4,2 mio. kr.

Herudover er der mindreforbrug 1,9 mio. kr. på beboelsesdelen under integrationsområdet. Men der er stor usikkerhed omkring prognosen, da antallet af flygtninge varierer meget hen over året, samt at Udlændingestyrelsen har aktiveret den næste kvote for fordrevne fra Ukraine. Det vanskeliggør beregningen af de faktiske udgifter samt statslig kompensation og bonusordninger.

På bevilling 43 Erhverv og bolig består det samlede merforbrug af merforbrug på forskellige erhvervs-/ energiprojekter. Dette skyldes planlagt forbrug af overførte midler fra 2024 og ændret periodisering af udbetaling af tilskud. Overskuddet skyldes, at midler (og ikke disponerede midler på Bornholms Erhvervsfremmepulje) først forventes forbrugt/ udbetalt i 2026 og frem.

Økonomiske konsekvenser

På udvalgets områder forventes samlet set et overskud på 23,7 mio. kr. i 2025, som beskrevet i sagsfremstillingen.

Bilag

Bilag 1: Budgetopfølgning pr. 30. april 2025, Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget

Punkt 11: Udkast til Uddannelses- og beskæftigelsesstrategi

25/2455

Politisk sagsgang

Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget beslutter

Resumé

Udvalget skal tage stilling til et opdateret udkast til Uddannelses- og beskæftigelsesstrategien, som har været i høring i relevante udvalg og hos relevante interessenter.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

udvalget godkender Uddannelses- og beskæftigelsesstrategien

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 01-04-2025

Godkendt, idet der skal ske et par mindre sproglige rettelser.

Beslutning Udsatterådet den 12-05-2025

Udsatterådet tilslutter sig handicaprådets bemærkning om muliggørelse fremfor fravær af forhindringer, samt bemærker det er positivt med fokus på de unge og at yde en særlig indsats til udsatte med komplekse udfordringer og på samarbejdet mellem kommunen og øvrige samfund. Udsatterådet ser frem til at følge arbejdet med implementeringen af planen og de konkrete indsatser der udspringer af strategien til gavn for de bornholmske udsatte.

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 03-06-2025

Godkendt med følgende rettelser:

Fremme beskæftigelse ved at gøre det mere attraktivt at vælge arbejde frem for overførselsindkomst eller pension, og prioritere at alle arbejdssøgende kommer i arbejde.

Ændres til:

Fremme beskæftigelse ved at gøre det mere attraktivt at arbejde frem for overførselsindkomst eller pension, og prioritere at alle arbejdssøgende kommer i arbejde.

Denne strategi er ikke kun en plan, men en invitation til samarbejde mellem borgere, virksomheder, uddannelsesinstitutioner og politikere. Kun i fællesskab kan vi skabe et stærkere og mere bæredygtigt arbejdsmarked og uddannelsesudbud på Bornholm.

Ændres til:

Denne strategi er ikke kun en plan, men en invitation til samarbejde mellem borgere, arbejdsmarkedets parter, uddannelsesinstitutioner og politikere, samt andre relevante interessenter herunder relevante råd og nævn. Kun i fællesskab kan vi skabe et stærkere og mere bæredygtigt arbejdsmarked og uddannelsesudbud på Bornholm.

Sagsfremstilling

Udvalget kom med input til udkastet på mødet [d. 11. marts 2025](#), og besluttede at kommentarer fra udvalget, så vidt muligt, skulle indarbejdes i udkastet. Udvalget bad også om, at få præsenteret et nyt udkast på mødet i april.

Administrationen har nu gennemlæst de indkomne kommentarer, og indarbejdet de kommentarer som er vurderet relevante.

Administrationen vil på mødet komme med et oplæg til hvordan den endelige strategi kan være sat grafisk og læsevenligt op.

Økonomiske konsekvenser

Ingen.

Supplerende sagsfremstilling

Uddannelses- og beskæftigelsesstrategien har været i høring i;

- Driftsgruppe Bornholm, Ingen bemærkninger
- Ældrerådet, taget til efterretning
- Ungerådet er ikke formelt hørt, da det ikke længere eksisterer, men den tidligere formand er hørt i sagen. Ingen bemærkninger.
- Bemærkninger fra handicaprådet:
 - Handicaprådets, ”Uddannelses- og beskæftigelsesstrategien skal muliggøre en tilknytning til arbejdsmarkedet, da borgere med komplekse udfordringer ikke fravælger/tilvælger, men møder forhindringer i forhold til at kunne arbejde”. Medlem Zille Thilde Vangsaa (fraværende på handicaprådsmødet d. 7.4.2025) er ikke en del af nedenstående høringssvar. Administrationens kommentar – Er taget med i strategien.
- Udsatterådet:
 - Udsatterådet tilslutter sig handicaprådets bemærkning om muliggørelse fremfor fravær af forhindringer, samt bemærker det er positivt med fokus på de unge og at yde en særlig indsats til udsatte med komplekse udfordringer og på samarbejdet mellem kommunen og øvrige samfund. Udsatterådet ser frem til at følge arbejdet med implementeringen af planen og de konkrete indsatser der udspringer af strategien til gavn for de bornholmske udsatte.
- Rådet for Internationale Borgere og flygtninge på Bornholm ønsker at få et indlæg omkring strategien ved deres møde den 27. maj 2025.

Beslutning Handicaprådet den 07-04-2025

Handicaprådets administrative medlemmer og kommunalbestyrelsesmedlem Zille Thilde Vangsaa (fraværende på handicaprådsmødet d. 7.4.2025) er ikke en del af nedenstående høringssvar.

” Uddannelses- og beskæftigelsesstrategien skal muliggøre en tilknytning til arbejdsmarkedet, da borgere med komplekse udfordringer ikke fravælger/tilvælger, men møder forhindringer i forhold til at kunne arbejde.

Forhindringer omtales i de to vive-rapporter:

<https://www.vive.dk/media/pure/lxmpgm3x/26998266>

<https://www.vive.dk/da/udgivelser/arsager-til-stigning-i-antallet-af-unge-foertidspensionister-zye620px/> ”

Beslutning Ældrerådet den 08-04-2025

Taget til efterretning.

Beslutning Rådet for Internationale Borgere og Flygtninge på Bornholm den 22-04-2025

Rådet for Internationale Borgere og Flygtninge på Bornholm har afgivet et hørings svar som er vedhæftet som bilag.

Bilag

Uddannelses og beskæftigelsesstrategi version 2

Hørings svar fra Rådet for Internationale Borgere og Flygtninge på Bornholm vedr. Uddannelses- og Beskæftigelsesstrategi

Punkt 12: Orientering om helhedsorienteret sagsbehandling 2024

21/4418

Politisk sagsgang

Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget orienteres

Økonomi- og Klimaudvalget orienteres

Kommunalbestyrelsen orienteres

Resumé

Kontrolgruppen orienterer hermed om den helhedsorienterede sagsbehandling, som er foregået i 2024. Denne indsats omfatter bl.a. kontrol af sociale ydelser og socialt bedrageri. Orienteringen indeholder også afrapportering fra Udbetaling Danmark i forhold til kontrolsager der er behandlet hos dem.

Indstilling

Direktionen indstiller,

- sagen til orientering

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 03-06-2025

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Indsatsen i 2024

I 2024 har indsatsen været fokuseret på de anmeldelser der enten er modtaget fra borgere eller sagsbehandlere. Flertallet af sagerne drejer sig om reelt enliges forhold, førtidspension og kontanthjælp.

Indsatsen i sager om udbetaling af pension, børnetilskud og boligstøtte varetages i samarbejde mellem kontrolgruppen og Udbetaling Danmark.

Sagerne kan opdeles i de 4 kategorier herunder:

- Kontrol
- Virksomhedsbesøg
- Den Fælles Dataenhed (DFD)
- Sager behandlet af Udbetaling Danmark

Intern kontrol

Der foretages kontroller når kontrolgruppen modtager anmeldelser igennem kommunens hjemmeside, i samarbejde med Udbetaling Danmark og andre myndigheder samt henvendelse fra sagsbehandlere i Bornholms Regionskommune.

Følgende sager er undersøgt i løbet af 2024:

16 anonyme anmeldelser

2 navngivne anmeldelser

5 interne sager

5 sager modtaget fra Udbetaling Danmark

2 sager fra anden kommune/myndighed

Virksomhedskontrol

Kommunerne har mulighed for, uden retskendelse, at foretage uanmeldt besøg i en virksomheds lokaler samt på arbejdssteder uden for virksomhedens lokaler for at kontrollere, om der er borgere, der arbejder samtidig med, at de modtager sociale ydelser.

Der har ikke været udført virksomhedskontroller i 2024, dette skyldes at den ene medarbejder stoppede umiddelbart inden virksomhedskontrollen skulle gennemføres.

Der er nu ansat en ny medarbejder, og planen er, at virksomhedskontrollerne opstartes i 2025. Der arbejdes på at få lavet et samarbejde med Skat. Der udsendes pressemeddelelse i løbet af juni måned for at gøre opmærksom på, at Bornholms Regionskommune påtænker at udføre virksomhedskontrol.

Den Fælles Dataenhed (DFD)

Den Fælles Dataenhed samkører data fra registre fra offentlige myndigheder og a-kasser med oplysninger om modtagere af ydelser og tilskud fra kommunerne og Udbetaling Danmark.

Resultaterne fra registersamkøringen er prioriteringslister til kommunerne, som vurderer, om der er grundlag for at sætte kontrolsager i gang.

Den Fælles Dataenhed skal også indgå et systematisk samarbejde med udenlandske myndigheder med henblik på at indhente oplysninger om borgeres forhold i udlandet til brug for kommunernes kontrolarbejde. Desuden arbejder enheden videre med at udvide eksisterende udvekslingsaftaler til at omfatte yderligere oplysninger om f.eks. indtægt, formue, samliv etc.

Kontrolgruppen er startet op med arbejdet i slutningen af 2024, og der er derfor ikke indgået så mange sager. Overordnet har kontrolgruppen ikke fundet noget konkret i de sager der er udtaget, men gruppen har fortsat fokus på at få brugt registersamkøringerne.

Sager behandlet af Udbetaling Danmark

Udbetaling Danmark har i 9 sager fået et provenu på 864.109 kr. Sagerne fordeler sig på 2 sager om boligydelse, 3 sager om Folkepension, 2 sager om førtidspension og 2 om børnetilskud. Der kan ses mere omkring opgørelsen i bilag 2.

Projekter for 2024

Der er nu ansat de ressourcer der er afsat til den helhedsorienterede indsats. Det betyder, at der bliver sat fokus på en virksomhedsindsats, men også en intern indsats med fokus på et større samarbejde og kendskab. Ved at sætte større fokus på indsatsen internt, håber administrationen også på, at der kommer flere henvendelser ad den kanal.

Økonomiske konsekvenser

Ingen.

Bilag

Helhedsorienteret Kontrol - Følgebreve.pdf

Bornholms Regionskommune.pdf

Punkt 13: Orientering om igangværende aktiviteter i CJUUD

25/10170

Sagsgang

Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget orienteres

Formål med sagen

Center for Job, Unge, Uddannelse og Digitalisering (CJUUD) har igangsat projektudvikling inden for flere indsatsområder. Det gælder:

- kompetenceudvikling i forbindelse med den kommende Beskæftigelsesreform
- videreudvikling af indsatser målrettet udsatte unge
- opfølgning af Fraflytteranalysen

Dertil har EBBU og CJUUD været vært for studietur til Campus Västervik.

Udvalget orienteres om overstående indsatser.

Indstilling

Direktionen indstiller,

- sagen til orientering

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 03-06-2025

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Ansøgning om deltagelse i projekt 'Fremfærd Borger'

Bornholms Regionskommune har ansøgt Kommunernes Landsforening om at blive valgt som én af 10 pilotkommuner, der deltager i projekt Fremfærd Borger (se Bilag 1). Projektet skal styrke beskæftigelsesindsatsen og borgerens møde med systemet i den kommende beskæftigelsesreform. Reformen lægger vægt på jobkonsulenternes faglige vurderinger frem for regelstyring, hvilket stiller nye krav til medarbejdere og ledere.

Projektet skal udvikle og afprøve læringsforløb for kommunale medarbejdere og ledere gennem at arbejde med nye, opdaterede fagprofiler og en helhedsorienteret tilgang til borgeren.

Projektets kommuner skal deltage i workshops, udveksle erfaringer og samarbejde med uddannelsesinstitutioner der udbyder opkvalificeringskurser for den kommende beskæftigelsesreform. Projektet skal munde ud i anbefalinger til læringsforløb, der kan anvendes på landsplan. En følgegruppe med relevante aktører og forskere tilknyttes.

Økonomiske konsekvenser:

Projektet medfører ingen udgifter for Bornholms Regionskommune. Udvalgte medarbejdere og ledere deltager i et begrænset timeomfang over ca. 1,5 år. Svar på ansøgningen forventes ultimo maj 2025.

Ansøgning om projektmidler til Ungeløftets initiativ 'Individuelt Planlagt job med Støtte (IPS) og Flere unge skal med (FUSM)'.

Bornholms Regionskommune har søgt om midler fra Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR) til en indsats målrettet unge med psykiske lidelser samt unge med komplekse udfordringer, der påvirker deres muligheder for at deltage i uddannelse eller beskæftigelse. Ansøgningen er en del af den nationale aftale om Ungeløftet (oktober 2024).

Målet er at skabe en helhedsorienteret indsats med udgangspunkt i den enkelte unge ud fra de principper, der ligger i IPS metoden og Flere Unge Skal Med-indsatsen. Det vil sige, at den enkelte unge mødes af et fast team der samlet har en myndigheds-, konsulent- og mentorfunktion.

I projektet, forpligter kommunen sig til følgende:

- En individuel og håndholdt indsats, i tråd med kommunens eksisterende 'Sammenhængende Ungeindsats'(SUI)
- Udvikling af partnerskaber med virksomheder og lokalsamfundet, fx frivillige foreninger
- Samarbejdsaftale med regional psykiatri og kommunal socialpsykiatri (for IPS-delen)
- Uddannelse af medarbejdere i IPS grundforløb

Projektets organisationsform foregriber de politiske visioner og metoder, der er en central del af den kommende beskæftigelsesreform. Bornholms Regionskommune har derfor interesse i at dette projekt udgør et definitivt skridt mod den omorganisering som beskæftigelsesreformen vil medføre. Nærværende projekt kan dermed forstås som en form for pilotprojekt for fremtidens indsatsorganisering.

Der er i alt 4.763 unge i Bornholms Regionskommune i alderen 15-29 år. Heraf er der 382 unge der hverken er i gang med uddannelse eller i job og som udgør indsatsens brutto målgruppe.

Økonomiske konsekvenser:

Der er søgt om 5.567.710 kr. fra STAR-puljen. Dertil medfinansierer Bornholms Regionskommune med 2.655.625 kr. Det samlede indsatsbudget er således 8.223.335 kr.

Projektansøgning: Højtuddannedes karriereveje på Bornholm

Bornholms Regionskommune har søgt 441.295,49 kr. fra Landdistriktspuljen til et pilotprojekt, der skal synliggøre karrieremuligheder for højtuddannede på Bornholm. Projektet følger op på Epinions Fraflytteranalyse, som udvalget blev præsenteret for på mødet d. 11.03.2025. Undersøgelsen pegede på, at mange højtuddannede gerne vil flytte- eller tilbageflytte til Bornholm, men at de opfatter at deres muligheder for at skabe et arbejdsliv og en karriere på øen er begrænsede. Dette projekt skal kortlægge de højtuddannedes arbejdsliv på Bornholm og synliggøre dem målrettet potentielle tilflyttere. Projektet baserer sig både på statistiske undersøgelser og interviews med herboende højtuddannede. Projektet inddrager en række aktører, der har interesse for at flere højtuddannede tilflytter og bliver på øen. Det gælder både virksomheder, lokalforeninger og andre der arbejder for at styrke Bornholms udvikling.

Projektet omfatter:

- Lokalt partnerskab med erhverv og foreninger
- Analyse af registerdata om højtuddannedes job og karriereveje
- Interview med bosatte højtuddannede
- Målrettet formidling til potentielle tilflyttere
- Workshop med lokale og nationale aktører med fokus på opfølgende initiativer

Økonomiske konsekvenser:

Der er søgt 441.295,49 kr. uden kommunal medfinansiering. Svar på ansøgning forventes i slutningen af juni 2025.

Studietur til Campus Västervik – inspiration til fremtidens uddannelsesindsats på Bornholm

Den 9.-10. april deltog repræsentanter fra Bornholms Regionskommune, Københavns Professionshøjskole, Bornholms Sundheds- og Sygeplejeskole, Cphbusiness og Campus Bornholm i en studietur til Campus Västervik i Sverige ([Campus Västervik](#)).

Västervik kommune har cirka 37.000 indbyggere og kan dermed sammenlignes størrelsesmæssigt med Bornholms Regionskommune. Campus Västervik er drevet af kommunen og rummer både en uddannelses- og en forskningsenhed. Uddannelsesenheden tilbyder en bred vifte af hybridbaserede videregående uddannelser i samarbejde med svenske universiteter og såkaldte *högskolor* – det svenske modstykke til danske professions- og erhvervsakademier. Derudover arbejder en særlig enhed med at kortlægge kompetencebehovene i det lokale erhvervsliv.

Et centralt element i Campus Västerviks model er den hybridbaserede undervisning, hvor alle lokale studerende mødes fysisk i klasselokaler på campus. Der er stort fokus på at sikre adgang til moderne teknologiske løsninger og lokal it-

support. Samtidig indgår campus i samarbejder med de eksterne uddannelsesinstitutioner om udviklingen af deres digitale undervisningsformer.

Der lægges desuden vægt på at skabe et stærkt lokalt studiemiljø. Studerende har adgang til både studievejledning og mentorordninger, og kommunen støtter aktivt op om at udvikle et fællesskab på tværs af uddannelserne.

Campus Västervik kan fremvise imponerende resultater:

- Over 600 studerende er i gang med en videregående uddannelse
- En stigende andel af de unge i området gennemfører en videregående uddannelse
- Mere end 60 % af de unge vælger at blive boende i kommunen
- Meget høj gennemførelsesprocent

Selvom modellen i Västervik er finansieret og drevet af kommunen med et årligt tilskud på over 25 mio. kr., og derfor ikke uden videre kan overføres til Bornholm, rummer den mange inspirerende elementer. Erfaringerne fra Campus Västervik kan bidrage til at styrke Bornholms egne indsatser for lokal uddannelse og tilknytning af unge.

Økonomiske konsekvenser

-

Bilag

Projektbeskrivelse til kommunerne.pdf

Punkt 14: Reform af beskæftigelsesindsatsen

25/3482

Sagsgang

Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget orienteres

Formål med sagen

Udvalget får en status på beskæftigelsesreformen der blev indgået i 2025. Administrationen kommer også med et tidligt bud på hvad betydningen blandt andet kan blive for Bornholm.

Indstilling

Direktionen indstiller,

- sagen til orientering

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 03-06-2025

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Administrationen har tidligere informeret udvalget omkring [Aftale om reform af beskæftigelsesindsatsen](#). I sagen her vil administrationen sætte fokus på hvad vi på nuværende tidspunktet ved, hvad vi ikke ved og betydningen for Bornholm.

Som optakt til reformen er der indgået to aftaler.

[Sygedagpengeaftalen](#)

- Lovkrav om Indhentning af lægeattest ved sygemelding afskaffes
- Lovkrav om, at alle sager efter 22 uger skal behandles på møde i rehabiliteringsteamet afskaffes – Kommunen skal vurdere behovet
- Færre krav til sygemeldte fra beskæftigelse
- Kommunen må selv bestemme sammensætningen af ”rehabiliteringsteamet”

[Nyt kontanthjælpssystem og arbejdspligt](#)

- Nye, enklere sats-struktur bestående af en ny mindste sats, en ny grund sats og en ny forhøjet sats
- Alle borgere har modtaget brev om ændringerne, og varsles flere gange forud for ændringen pr. 1.7.2025
- Arbejdspligten betyder, at de borgere, som er omfattet skal i virksomhedspraktik eller nytteindsats 37 timer ugentligt, så længe de modtager ydelse

Hvad ved vi om den nye reform?

Vi ved at der kommer store forandringer som betyder en større kommunal forankring og selvbestemmelse.

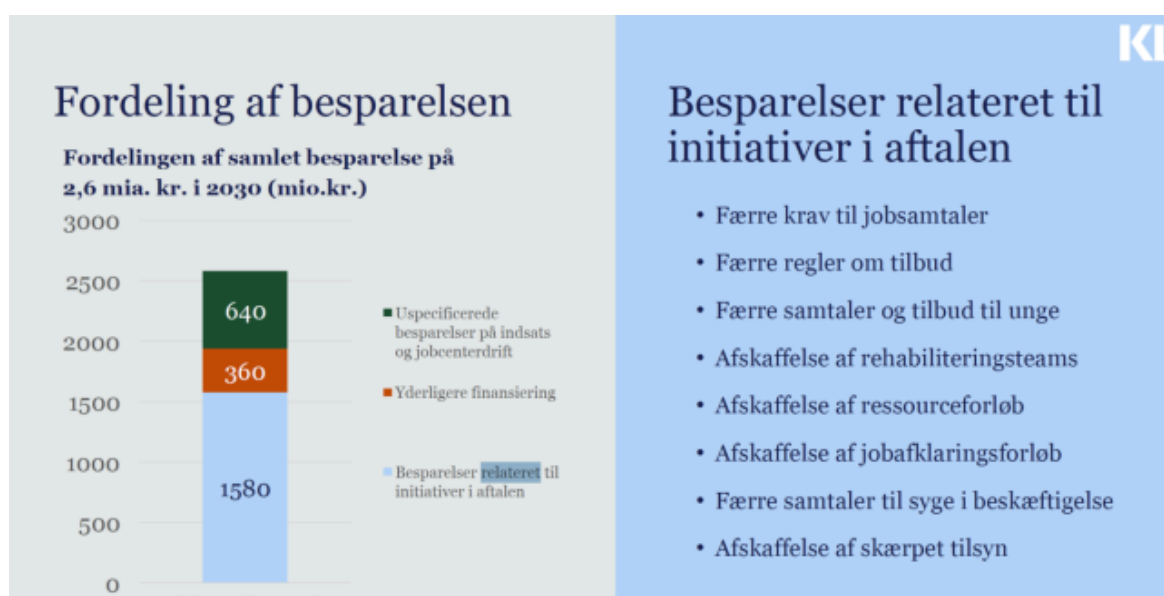
Den nyligt vedtagne beskæftigelsesreform skal modernisere og forbedre beskæftigelsesindsatsen gennem en række betydelige ændringer:

1. **Forenkling af målgrupper:** Reformen sigter mod at reducere kompleksiteten i målgruppeinddelingen, så indsatsen bliver mere målrettet og overskuelig, hvilket letter administrationen og styrker borgernes individuelle forløb. Man reducerer antallet af målgrupper fra 13 til 5.
2. **Individuelt tilrettelagt indsats for borgerne:** Reformen lægger vægt på, at alle borgere skal modtage en indsats, der er tilpasset deres unikke situation, behov og muligheder. Dette sker gennem en mere fleksibel og personlig tilgang, hvor borgeren får større indflydelse på sin vej til beskæftigelse.

- Værdigt sanktionssystem i balance:** Reformen prioriterer et sanktionssystem, der både er retfærdigt og målrettet, således at borgerne behandles med respekt og samtidig motiveres til aktivt at deltage i deres vej til beskæftigelse. Det betyder, at sanktionerne skal afbalanceres, så de ikke undergraver borgernes værdighed. De skal stadig fungere som et effektivt redskab til at fremme aktiv deltagelse.
- Nedlæggelse af jobcentre og frihed i organisering:** Reformen tilsigter, at kommunerne skal bevæge sig væk fra den traditionelle model med jobcentre. Kommunerne får derfor også større frihed til at organisere beskæftigelsesindsatsen efter lokale behov.
- Mere plads til a-kasser og private aktører:** Reformen sigter mod at skabe et mere åbent og konkurrencepræget beskæftigelsesmarked, hvor både a-kasser og private aktører får større muligheder for at bidrage til beskæftigelsesindsatsen. Dette skal sikre flere og mere varierende tilbud til borgerne, hvilket kan forbedre effektiviteten og tilpasningen af indsatsen.
- Fra proceskrav til resultatstyring:** Reformen skifter fokus fra at måle og kontrollere hvordan beskæftigelsesindsatsen gennemføres. Der skal i højere grad måles og evalueres på de konkrete resultater og effekter. Dette skal sikre, at ressourcer og indsatser anvendes mere effektivt og målrettet. Det skulle gerne understøtte, at målet altid er at skabe varige job for så mange som muligt.

Reformen forventes at bidrage til en mere effektiv, fleksibel og borgercentreret beskæftigelsesindsats, der hjælper flere i job og skaber bedre balance mellem myndighed og borger.

Vi kender størrelsen på den besparelse der følger med reformen på nationalt niveau:

Vi ved også hvilken tidsplan man politisk styrer efter:

Hvad ved vi ikke om den nye reform?

Vi ved ikke hvornår besparelserne på 2,6 mia. kr. skal tælles fra, men vi ved at besparelserne er fordelt som tidligere beskrevet i denne sag. Efterfølgende skal administrationen forholde sig til den bornholmske andel af besparelsen.

Derudover skal der i kommunen tages stilling til:

Frihed til at organisere indsatsen - Hvad vil vi med vores beskæftigelsesindsats, og hvordan skal vi så organisere det?

Fra mange særregler til individuelt tilrettelagt indsats for borgeren - Hvordan vil vi udnytte frihedsgraderne og fastholde fokus på job med udgangspunkt i den enkeltes behov? Og hvordan styrer vi ressourcerne i en mere frit sat indsats?

Fra proces til resultatopfølgning - Hvordan vil vi opnå resultater – dvs. levere en effektiv indsats for alle målgrupper og god virksomhedsservice? Er der særlige resultater, vi vil prioritere at nå og investere i?

Hvilken betydning har det for Bornholm?

Administrationen ser de nye aftaler som overordnet positive, og især den individuelt tilrettede indsats har været efterspurgt over en længere periode. Men vi skal have fokus på de muligheder og udfordringer det giver på Bornholm.

Administrationen har følgende fokuspunkter i forhold til et politisk ansvar og ansvarlighed i forhold til økonomien:

- Konsekvenserne af reformen kan betyde stigende udgifter til forsørgelsesydelse
- Afskaffelse af ressourceforløb betyder en forventning om flere på førtidspension
- Usikkerhed om hvordan andre samfundsændringer vil påvirke beskæftigelsen og dermed beskæftigelsesindsatsen, fx: stigning på A-dagpenge som en konsekvens af verdensøkonomien (handelskrig mv.)
- Vigtigt at fastholde aktiv indsats – også for de borgere som er længere fra arbejdsmarkedet
- Risiko for manglende økonomi til en aktiv beskæftigelsesindsats
- Serviceniveauet vil blive forskelligt i de enkelte kommuner – hvordan skal serviceniveauet fastlægges på Bornholm?
- Vigtigt at følge udviklingen både i økonomien og i forhold til indsatserne for de enkelte målgrupper

Bornholm har budt ind på et forsøg omkring frit valg mellem A-kasse og kommune i de første 4 måneder af ledighed. Her forventes det, at flere ny-ledige bornholmere vil vælge kommunen fremfor A-kassen, da de ellers skal rejse for at komme til møde i A-kassen.

Administrationen vil i løbet af efteråret 2025 og hele 2026 løbende orientere og lægge sager op til beslutning omkring udmøntningen af beskæftigelsesreformen.

Økonomiske konsekvenser

-

Punkt 15: Orientering om administrative spareforslag til budget 2026 på udvalgets område

25/10411

Sagsgang

Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget orienteres

Formål med sagen

Økonomi- og Klimaudvalget har besluttet at give direktionen mandat til at udarbejde budgetforslag til budget 2026.

Der er derfor administrativt udarbejdet prioriteringskatalog til budget 2026 og overslagsår der lever op til den besluttede spareramme på 50 mio. kr.

Der indgår forslag i prioriteringskataloget for 3,9 mio. kr. årligt på Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget sområde.

I tråd med den vedtagne budgetvejledning for 2026 skal udvalgene i juni orienteres om de administrative forslag på udvalgets område.

Indstilling

Direktionen indstiller

- sagen til orientering

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 03-06-2025

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Den 19. februar behandlede Økonomi- og Klimaudvalget sagen om processen for budget 2026, og det blev besluttet at der administrativt skal udarbejdes et prioriteringskatalog på 50 mio. kr.

Spareforslagene har været drøftet i de respektive CenterMED-udvalg i forhold til arbejds-, personale-, samarbejds- og arbejdsmiljøforhold.

I tabellen nedenfor ses de administrative forslag på Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalgets område.

Tabel 1: Oversigt over de administrative forslag på Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalgets område

Erhvervs-, Bolig og Beskæftigelsesudvalget

41 Uddannelse og Beskæftigelse	Årlig spareforslag:
EBBU-41-01	Ugentlig lukkedag i Borgerservice
EBBU-41-02	Ophør af tilkøb af forløb til voksne flygtninge med indlæringsproblemer (hverdagsdansk)
EBBU-41-03	Reduktion i den administrative sagsbehandling på beskæftigelsesområdet

EBBU-41-04	Reduktion af mentorstillinger internt og eksternt
EBBU-41-05	Reduktion af sagsbehandlere på kontanthjælpsområdet
EBBU-41-06	Reduktion Sagsbehandlere Ungeporten +18 årige
43 Erhverv og bolig	Årlig spareforslag:
EBBU-43-01	Reduktion af Erhvervsfremmepuljen
EBBU-43-02	Reduktion i engagement i Gate 21
EBBU-43-03	Ophør af medlemskab i Madfællesskabet FOOD

Note: Der tages forbehold for eventuelle justeringer i forslagene.

Udover ovennævnte forslag indgår 4 tværgående forslag i det administrative prioriteringskatalog, der er tænkt placeret under Økonomi- og klimaudvalget med henblik på senere udmøntning.

Det drejer sig om:

- Velfærdsteknologi og digitalisering
- Digitalisering af administrative funktioner
- Strukturelle ændringer, fortætning af aktiviteter og funktioner, der reducerer behovet for kommunale bygninger
- Rammebesparelse som følge af tiltag i forhold til regelforenklning (statslige og egne)

Samlet udgør de 4 forslag en besparelse på 2,4 mio. kr. i 2026, stigende til 13,9 mio. kr. i 2029.

Den 19. juni vil direktionen give kommunalbestyrelsen en overordnet præsentation af forslagene og fortælle om administrationens tilgang og arbejde med prioriteringskataloget

Økonomiske konsekvenser

[Klik her for at skrive økonomiske konsekvenser](#)

Punkt 16: Udmøntning af Komponentens analyse fase 2

25/7694

Politisk sagsgang

Børne- og Skoleudvalget indstiller
Erhvervs-, Bolig og beskæftigelsesudvalget orienteres
Natur, Miljø- og Planudvalget indstiller
Økonomi- og Klimaudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter.

Resumé

”Handleplan for inkluderende læringsmiljøer” (bilag 1) indstilles til politisk godkendelse. Handleplanen er udarbejdet på baggrund af arbejdet med Komponentens analyse af inklusion og specialundervisning (bilag 2).

Handleplanen erstatter [Politik for inkluderende Læringsmiljøer, 2017](#) samt indsatsplan for ”Inkluderende fællesskaber for alle børn”, 2020 (se bilag 3).

Den endelige handleplan indeholder fire væsentlige tiltag til politisk beslutning:

Oprettelse af et lokalt behandlings- og specialundervisningstilbud

Oprettelse af skolen ved Vibegård ved sammenlægning af de eksisterende tilbud: Heldagsskolen samt Heltidsundertilbuddene Dask, Ung på vej og Dybdal under Ungdomsskolen på forskellige matrikler ved Vibegård. Dette omfatter også en ejendomsrettet tilpasning, der forelægges til senere politisk stillingtagen.

Kompetenceudvikling i flere spor.

Etablering af et fælles Kompetenceteam Pædagogik, Læring og Trivsel ved omorganisering og prioritering af ressourcer til at understøtte implementeringen af Handleplanen for inkluderende læringsmiljøer.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- a) Kommunalbestyrelsen godkender ” Handleplan for Inkluderende Læringsmiljøer” og herved samtidig lukker [Politik for inkluderende Læringsmiljøer, 2017](#) samt indsatsplan for ”Inkluderende fællesskaber for alle børn”, 2020.
- b) Kommunalbestyrelsen træffer beslutning omkring oprettelse af lokalt behandlings- og specialundervisningstilbud, og oversender et udvidelsesforslag til budgetprocessen for 2026.
- c) Kommunalbestyrelsen træffer beslutning omkring oprettelse af Skolen ved Vibegård som specialskoletilbud i henhold til folkeskolelovens § 20, stk. 2 for elever fra 0.-9. klasse, der i dag udgøres af de eksisterende tilbud: Heldagsskolen samt Heltidsundervisningens tilbud Dask, Ung på vej og Dybdal under Ungdomsskolen, idet den ejendomsrettet tilpasning forelægges senere til politisk stillingtagen.
- d) Børne- og Skoleudvalget godkender forslag til kompetenceudvikling i flere spor.
- e) Kommunalbestyrelsen træffer beslutning omkring etablering af fælles kompetenceteam Pædagogik, Læring og Trivsel, herunder understøttelse af implementeringen af indsatsen i ”Handleplanen for Inkluderende Læringsmiljøer” og som en del heraf nedlæggelse af de to Ødækkende mellemformer.
- f) Sagen sendes i høring hos alle skolebestyrelser, Handicaprådet, Ungerådet og til kommentering i CenterMED.

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 03-06-2025

Udvalget anbefaler indstillingen, idet man bemærker, at den endelige beslutning først vil blive truffet efter endt høring i oktober måned.

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 03-06-2025

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Med denne sag præsenteres den endelige ”Handleplan for inkluderende læringsmiljøer” (se bilag 2).

Kommunalbestyrelsen godkendte, ved sagen [Udmøntning af Komponentets analyse fase 1](#), igangsættelsen af tiltagene i fase 1 den 27. marts 2025. Fase 1 har primært fokus på konkrete indsatser, der på den korte bane har bidraget til at imødekomme udfordringen omkring pres på pladser og økonomi på specialskolerne i forbindelse med dette års hovedvisitation.

Denne sag omhandler fase 2, der for at imødekomme anbefalingerne i Komponentets analyse indeholder fire væsentlige tiltag til politisk beslutning.

Handlingerne i de to faser er, med afsæt i input fra de forskellige workshops, udarbejdet af Styregruppen bestående af Centerledelsen i Børn og Læring. Der har i processen været afholdt to temamøder med BSU, som har bidraget med fælles retningskabelse og en oplevelse af samskabelse om løsning af udfordringer samt udvikling og kvalificering af løsninger på den korte og lange bane.

Udmøntning af anbefalinger i Komponentets rapport igangsættes i fase 2 henover en 4-årig periode og indtænkes i revideringen/udviklingen af de retningsgivende dokumenter i Center for Børn og Læring samt gennem skolernes lokale udviklingsplaner.

Fase 2 i handleplanen, og konkrete indsatser i denne fase, vil være tværfaglige og involvere Center for Familie og Voksenindsatser samt de forskellige afdelinger i Center for Børn og Læring. Blandt andet gennem fælles udvikling af praksis, fælles kendskab til ressourcer, der allerede er i organisationen, fælles udvikling af kompetencer, fælles systematik og udvikling af tilbudsviften, herunder konkrete forslag til skoletilbud og organisering.

Mulige løsninger og tiltag, der bidrager til at imødekomme anbefalingerne i Komponentets analyse:

For at understøtte muligheden for at imødekomme elevernes behov for specialundervisning, specialpædagogisk bistand i almenmiljøet eller tættere på almenmiljøet, tænkes handleplanen og følgende fire tiltag igangsat fra skoleåret 2026/2027:

1. Oprettelse af lokalt behandlings- og specialundervisningstilbud.
2. Oprettelse af Skolen ved Vibegård som specialskole ved sammenlægning af de eksisterende tilbud: Heldagsskolen samt Heltidstilbuddene Dask, Ung på vej og Dybdal under Ungdomsskolen på forskellige matrikler ved Vibegård.
3. Kompetenceudvikling i flere spor.
4. Etablering af et fælles Kompetenceteam Pædagogik, Læring og Trivsel ved omorganisering og prioritering af ressourcer til at understøtte implementeringen af Handleplanen for inkluderende læringsmiljøer.

I det følgende gennemgås de fire tiltag kort. Yderligere beskrivelse af tiltagene findes i bilag.

Tiltag 1: Oprettelse af lokalt behandlings- og specialundervisningstilbud (se bilag 4)

Forslaget om at oprette et lokalt behandlings- og specialundervisningstilbud skal ses i lyset af et stigende behov for styrkede behandlingsindsatser i kommunen, særligt målrettet familier og børn i sårbare positioner. Med henblik på at styrke og øge kapaciteten samt kvaliteten i behandlingsindsatsen foreslås etablering af et lokalt behandlings- og specialundervisningstilbud.

Både lokalt og nationalt ses et stigende behov for at kunne levere tværfaglige og tværsektorielle løsninger, der nedbryder siloer og sikrer, at børn og unge får den rette hjælp – på det rette tidspunkt og i det rette regi. Et lokalt forankret behandlings- og specialundervisningstilbud vil være et vigtigt skridt i den retning.

Tilbuddet skal understøtte en helhedsorienteret indsats.

Tilbuddet sammensættes af en fast tildeling, der findes ved at omstrukturere eksisterende ressourcer og fast tilknytte to medarbejdere fra Center for Familie- og Voksenindsatser til tilbuddet.

Dertil vil der være en variabel tildeling på 150.000 kr. årligt pr. indskrevet barn/ung. Tilbuddet er i udgangspunktet tænkt dimensioneret til 20 børn/unge.

Tabel 1: Økonomisk overblik over behandlings- og specialundervisningstilbud

	2026	2027	2028	2029
Fast tildeling				
2,0 stillinger tilknyttet fra Center for Børn og læring	500.000	1.200.000	1.200.000	1.200.000
Finansieret i nuværende ramme	-500.000	-1.200.000	-1.200.000	-1.200.000
Variabel tildeling				
20 pladser x 150.000 kr. årligt	1.250.000	3.000.000	3.000.000	3.000.000
Behandlingstilbud i alt, netto	1.250.000	3.000.000	3.000.000	3.000.000

Som det ses ovenfor vil nettoudgifterne til behandlingstilbuddet udgøre 1.250.000 kr. i 2026 og 3.000.000 mio. kr. fra og med 2027.

Udover tilknytningen af 2 stillinger fra Familie- og Voksenindsatser, er det ikke muligt at finde finansiering indenfor de nuværende rammer, og det indstilles derfor, at oversendes et udvidelsesforslag til budgetprocessen for 2026.

Det anbefales, at der træffes politisk beslutning om at godkende forslaget om oprettelse af lokalt behandlings- og specialundervisningstilbud, da dette vurderes til at være en styrkelse af behandlingsområdet og understøtte kommunens strategiske mål for tidlig indsats og kvalitet i behandlingen.

Tiltag 2: Oprettelse af Skolen ved Vibegård som specialskole på forskellige matrikler ved Vibegård ekskl. Ejendomsmæssig tilpasning (bilag 5)

Tiltag 2 vedrører oprettelse af Skolen ved Vibegård som et samlet specialskoletilbud i henhold til folkeskolelovens § 20, stk. 2 for elever fra 0.-9. klasse, ved en sammenlægning af tilbud, der i dag udgøres af de eksisterende tilbud: Heldagsskolen samt Heltidsundervisningstilbuddene Dask, Ung på vej og Dybdal under Ungdomsskolen. Foreslaget er bygget op indenfor den eksisterende økonomiske ramme på bevilling 12. Den ejendomsmæssige tilpasning forelægges senere til politisk stillingtagen.

Sammenlægning af de eksisterende tilbud (Heldagsskolen samt Heltidsundervisningens tilbud Dask, Ung på vej og Dybdal under Ungdomsskolen) skal bidrage til at sikre og fagligt styrke et sammenhængende specialpædagogisk undervisningstilbud for kommunens elever med særlige behov samt bidrage til en ensartet og kvalificeret indsats, hvor alle elever modtager det undervisningstilbud, de har retskrav på.

Skolen ved Vibegård som samlet specialskole vil bestå af 3 afdelinger:

Afdeling 1: 0. – 6. klasse, herunder et sammenhængende fritidstilbud med udvidet tilpasset åbningstid med mulighed for en fleksibel ordning, der kan rumme elever med nedsat skema, hvor der skabes meningsfulde aktiviteter, der understøtter deres udvikling, trivsel og læring samt for at imødekomme potentielle besparelser på tabt arbejdsfortjeneste.

Afdeling 2: 7. – 9. klasse, herunder praksisfagligt undervisningstilbud svarende til juniormesterlære.

Afdeling 3: For alle klassetrin vil være specialundervisningstilbud til elever, der også vurderes at have behov for et behandlingstilbud. Afdeling 3 løser ikke behandlingsopgaven. Afdeling 3 samarbejder med relevante fagpersoner om en koordineret individuelt forhandlet indsats, på samme niveau som i dag, omkring at møde børnenes behov og skabe et forløb for elever, der har behov for både specialundervisning og behandlingsindsats.

Det anbefales, at der træffes politisk beslutning om: Oprettelse af Skolen ved Vibegård som et specialpædagogisk kraftcenter indeholdende 3 afdelinger. Hvoraf afdeling 3 kan oprettes som et lokalt behandlings- og specialundervisningstilbud jævnfør tiltag 1 i denne sag.

Administrationen og Centerledelsen anbefaler, at forslaget sendes i høring hos alle skolebestyrelser, Handicaprådet, Ungerådet og til kommentering i CenterMED, hvorefter det behandles af Kommunalbestyrelsen med henblik på en endelig beslutning.

Den nuværende økonomiske ramme til de sammentænkte tilbud i skoleåret 2026/2027 er 39,1 mio.kr. og er afsat til 115 elever.

I tabellen nedenfor ses budgettet for Skolen ved Vibegård, der er bygget op indenfor den samme økonomiske ramme.

Skolen ved Vibegård				
Skoleled				
Fast tildeling				
Basisbeløb og lederløn			=	1.315.000
+ 1,0 leder			=	600.000
+ 0,5 administrativ medarbejder			=	255.000
Udgående support			=	1.035.000
Variabel tildeling				
	elever		takst	
Afdeling 1 - 0.-6. klasse inkl. fritidstilbud	45	X	352.000	= 15.840.000
Afdeling 2 - 7.-9. klasse	50	X	287.000	= 14.350.000
Afdeling 3 - 0.-9. klasse	20	X	287.000	= 5.740.000
Ny specialscole på Bornholm - skoleåret 2026/2027				39.135.000

Som tidligere skrevet vil der med et nyt tilbud med en udvidet tilpasset åbningstid med mulighed for en fleksibel ordning, der kan rumme elever med nedsat skema, være potentiale for at kunne nedbringe kommunens udgifter til tabt arbejdsfortjeneste.

Kommunens nettoudgifter til elever indskrevet i de sammenlagte tilbud var i 2024 2,7 mio. kr., og der vil som en del af arbejdet med at bringe budgetbalance på bevilling 12 Børn og Familie være fokus på det potentiale, der eventuelt vil kunne realiseres ved et mere fleksibelt specialeskoletilbud.

Ejendomsmæssige tilpasninger

Sagen betyder, at der skal ske ejendomsmæssige justeringer (se bilag 8), hvilket omfatter bygningerne på Vibegårdsvej 5, Marthas minde og pedelboligen ved Søndermarksskolen med en fraflytning fra Klemensker skole og Heldagsskolen i Østermarie.

Endvidere arbejdes i forbindelse med igangsat arbejde med at afdække de afledte anlægs- og driftsomkostninger, videre med at afdække muligheder for benyttelse og sameksistens i forhold til andre lokaler / bygninger i tæt placering med Vibegård og tæt på et alment skoletilbud.

Der henvises til sager om ”Flytning og udfasning af erhvervsklasserne”, ”Udmøntning af budget 2024: Flytning af 10 klasse” og ”Udmøntning af budget 2025: Omrokering af aktiviteter i Ungdomsskolen”. Der er endnu ikke overblik over de ejendomsmæssige konsekvenser. Behov og konsekvenser for anlægsinvesteringer og afledt effekt på bygningsdriften afdækkes frem mod kommunalbestyrelsens budgetseminar i august.

TILBUD/AKTIVITET	FRA	TIL
RØNNE		
10. KLASSE	VIBEGÅRDSVEJ	CAMPUS BORNHOLM
Elevantal: ca. 56	5	
E8 og E9 (Heltidsundervisning)	VIBEGÅRDSVEJ	HANS RØMER SKOLEN
Elevantal: ca. 40	5	
DASK (to tilbud)		
(Heltidsundervisning)	VIBEGÅRDSVEJ	VIBEGÅRDSVEJ 5
Elevantal: ca. 14-17	5	

UNG PÅ VEJ (Heltidsundervisning)	VIBEGÅRDSVEJ 5	VIBEGÅRDSVEJ 5
Elevantal: ca. 12		
MILE, Center for Job, Uddannelse, Unge og Digitalisering	VIBEGÅRDSVEJ 5	VIBEGÅRDSVEJ 5
SAMVÆR, Center for Familie og Voksenindsatser	MARTHAS MINDE	MARTHAS MINDE
KLEMENSKER		
DYBDAL (7.-9.årgang), (Heltidsundervisning)	KLEMENSKER SKOLE	MARTHAS MINDE
Elevantal: ca. 10-12		
KLEMENSKER KLUB (Fritidsundervisning)	KLEMESKER SKOLE	ÅVANGSSKOLEN (KLUB)
KLEMENSKER FRITIDSUNDERVISNING	KLEMENSKER SKOLE	DAMSGÅRD
		MARTHAS MINDE (tilbygning til eksisterende lager) eller
LAGER/VÆRKSTED	KLEMENSKER	REMISEN eller
		ANDEN VÆRKSTED/LAGER i Rønne

Tiltag 3: Kompetenceudvikling i flere spor (se bilag 6)

Tiltag 3 indeholder en kompetenceudvikling i flere spor som et vigtigt led i handleplanen i forhold til at kapacitets- og kompetenceopbygning. Tiltaget vil betyde, at Center for Børn og Læring de næste 4 år vil fokusere midlerne i pulje til efter- og videreuddannelse til denne kompetenceudvikling.

Forslaget kan finansieres inden for den nuværende ramme ved tilbageværende midler fra egen pulje til kompetenceudvikling 125.000 kr. i 2026 samt frigjort økonomi ved nedlæggelse af de nuværende Ødækkende mellemformer, Spirerne på Svartingedal skole og NEST-klasserne på Paradisbakkeskolen. Finansieringen kan de følgende år rummes i efteruddannelsespuljen.

Det anbefales, at der træffes politisk beslutning om kompetenceudvikling i flere spor, da dette understøtter kompetence- og kapacitetsopbygning i forhold til at styrke inkluderende læringsmiljøer og elevernes deltagelsesmuligheder.

Tiltag 4: Etablering af fælles Kompetenceteam Pædagogik, Læring og Trivsel, herunder understøttelse af implementeringen af indsatser i ”Handleplanen for Inkluderende Læringsmiljøer” (se bilag 7)

Forslaget om etablering af fælles Kompetenceteam Pædagogik, Læring og Trivsel (PLT) har til sigte at kunne understøtte udviklingen af praksisnært samarbejde herunder støttestruktur og understøttelse af fleksible løsninger i almenmiljøet.

Det er vurderingen, at PLT skal opnormeres, hvis det skal opleves som kraftcenter, hvor der er rammer og betingelser til også at gå med i den konkrete praksis som rollemodeller, når dette er relevant.

Kompetenceteamet (PLT) foreslås organiseret under nuværende leder af PPR.

PLT består af PPR, Sundhedsplejen, visitationskonsulent, ressource team og pædagogiske konsulenter.

Det anbefales, at der træffes politisk beslutning om etablering af fælles Kompetenceteam Pædagogik, Læring og Trivsel herunder opnormeringen, da dette vil understøtte implementeringen af Handleplanen for inkluderende læringsmiljøer herunder udviklingen af praksisnært samarbejde.

Indfasning og samlet økonomi i tiltag 3 og 4:

Tiltag 3 og 4 kan i 2026-2028 finansieres inden for den nuværende ramme ved tilbageværende midler fra egen pulje til kompetenceudvikling 125.000 kr. i 2026 samt frigjort økonomi ved nedlæggelse af de nuværende Ødækkende mellemformer, Spirerne på Svartingedal skole og NEST-klasserne på Paradisbakkeskolen.

Dette vil betyde, at de ødækkende mellemformer ophører i sin nuværende form, men elevers behov for specialundervisning eller specialpædagogisk bistand i almenmiljøet i stedet mødes ved fleksible/lokale løsninger. De nuværende elever i NEST tildeles en elevtakst i stedet for en klassetildeling.

Den sidste del af finansieringen vil findes i 2027 og 2028 i efteruddannelsespuljen.

Tabel 3: Økonomisk overblik over tiltag 3 og 4

Tiltag	Delement	2026	2027	2028
Tiltag 3	Fælles spor	108.000	400.000	400.000
	Lederudvikling: Ledelse af stærke fællesskaber i skolen	83.000	200.000	117.000
	Kompetenceudvikling i flere spor i alt	191.000	600.000	517.000
Tiltag 4	Prioritering af ressourcer til understøttelse af implementeringen af indsatser i "Handleplan for Inkluderende læringsmiljøer" i PLT enhed	600.000	1.200.000	1.200.000
Samlet udgift		791.000	1.800.000	1.717.000
Finansiering	Tilbageværende midler fra egen pulje til kompetenceudvikling	-125.000		
	Prioritering indenfor efteruddannelsespuljen		-202.000	-119.000
	Egen finansiering: Ophør spirerne	-400.000	-960.000	-960.000
	Egen finansiering: Nest går fra klassetildeling til elevtakst	-266.000	-638.000	-638.000
Finansiering i alt		-791.000	-1.800.000	-1.717.000
I alt, netto		0	0	0

Bruger-, interessent-, medarbejder og CenterMED inddragelse

Tiltag 1 er aktuelt drøftet med medarbejdere og forældre i DASK. Der er planlagt med yderlig drøftelse i juni af tiltag 1 og 2 med medarbejderne i heltidsundervisningens tilbud, medarbejderne på Heldagsskolen, Heldagsskolens skolebestyrelse, forældre til elever i Heltidsundervisningens tilbud og i Handicaprådet. Hele sagen er aktuelt drøftet i CenterMED.

CenterMED udtrykker: CenterMED er overordnet positive over ændringer. Det er en styrke med en samling af de specialpædagogiske tilbud, med ét ansættelsessted med fælles ledelse og ledelse tæt på og med opbyggelse af et fagligt fællesskab.

Opmærksomhed på et behov for en klar beskrivelse af ansættelsesforhold for de ansatte på den samlede enhed. Herunder også opmærksomhed på oprettelse af møde- og personalerum.

Det er vigtigt med en klar og tydelig kommunikation i processen.

Såfremt der politisk træffes beslutning om tiltag 1, 2 og tiltag 4 sendes sagen i høring i Skolebestyrelser, Handicapråd, Ungerådet og til kommentering i CenterMED, jævnfør Folkeskoleloven §40 stk.2 og medaftalen.

Økonomiske konsekvenser

Nedenfor opsummeres kort på økonomien der er beskrevet i selve sagsfremstillingen.

Tiltag 1 Oprettelse af lokalt behandlings- og specialtilbud er sammensat af en fast tildeling der findes indenfor de nuværende rammer i Center for Familie- og Voksenindsatser og variabel tildeling på 150.000 kr. årligt pr. indskrevet barn/unge. Tilbuddet er i udgangspunkt dimensioneret til 20 indskrevne hvilket indebærer merudgifter ift. den nuværende ramme på 1.250.000 kr. i 2026 og 3.000.000 mio. kr. fra og med 2027. Derfor indstilles at der oversendes et udvidelsesforslag vedr. behandlings- og specialtilbuddet til budgetprocessen for budget 2026.

Tiltag 2 Oprettelse af Skolen ved Vibegård. Omlægningen og samlingen i Skolen på Vibegård holdes indenfor den nuværende økonomiske ramme på bevilling 13 undervisning på 39,1 mio. kr.

Der udestår dog at få skabt overblik over de ejendomsræssige konsekvenser. Disse afdækkes frem mod kommunalbestyrelsens budgetseminaret i august, således at der vil kunne indgå et anlægsforslag med besparelser på afledt drift i materialet til budgetforhandlingerne.

Tiltag 3 og 4 vil kunne finansieres inden for den nuværende ramme ved tilbageværende midler fra egen pulje til kompetenceudvikling i 2026 samt puljen til efteruddannelse på skoleområdet og frigjort økonomi ved nedlæggelse af de nuværende Ødækkende mellemformer Spirerne på Svartingedal skole og NEST-klasserne på Paradisbakkeskolen.

Bilag

Handleplan for inkluderende læringsmiljøer

Bornholm Rapport - Analyse af inklusion og specialundervisning

Inkluderende fællesskaber for alle børn

Tiltag 1 - Oprettelse af et lokalt behandlings- og special

Tiltag 2 - Oprettelse af Skolen ved Vibegård

Tiltag 3 - Kompetenceudvikling i flere spor

Tiltag 4- Etablering af fælles kompetenceteam.docx

Udmøntning af Komponentens analyse fase 2: inkluderende læringsmiljøer

Punkt 17: Udmøntning af budget 2025: Flytning af 10. klasse

24/26862

Politisk sagsgang

Børne- og Skoleudvalget indstiller

Erhvervs-, Bolig og Beskæftigelsesudvalget indstiller

Natur- Miljø og Planudvalget indstiller

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Børne- og Skoleudvalget har bedt administrationen belyse muligheder for en placering af 10. klasse på Campus Bornholm (CB) (tilbud 1).

Administrationen præsenterer et forslag til en fremtidig placering af 10. klasse på CB. Forslaget skal ses i sammenhæng med, dels den igangværende proces i direktionen med fokus på struktur og kapacitet i velfærdsområderne og ejendomme, dels et administrativt forslag om, at etablere Skolen på Vibegård, som et specialpædagogisk kraftcenter på Vibegård.

Indstilling

Direktionen indstiller til Kommunalbestyrelsen, at

- a) Træffe beslutning om, at flytte 10. klasseundervisningen fra Vibegård til CB med virkning fra skoleåret 2026/2027.
- b) Igangsætte en proces i forhold til flytning af 10. klasseundervisningen fra Vibegård til CB.

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 03-06-2025

Morten Riis blev erklæret inhabil og deltog ikke i behandlingen af punktet.

Indstillingen anbefales, idet udvalget p.v.a. kommunalbestyrelsen sender sagen i høring i 10. klasseskolens skolebestyrelse, så høringssvaret foreligger inden kommunalbestyrelsens møde den 26.6.2025.

Sabine Nicoline Lyngberg kan ikke medvirke til punkt a, idet hun ønsker en mere rettidig høringsproces og gerne vil afvente sin stillingtagen til høringssvaret foreligger.

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 03-06-2025

Grundet stemmelighed er der ingen indstilling fra udvalget.

Heidi Burgedahl afventer sin stillingtagen.

Sagsfremstilling

Efter ønske fra Børne- og Skoleudvalget præsenterer administrationen et forslag om flytning af 10. klasse til CB (tilbud 1).

Nedlæggelse af 10. klasse i 2030

Regeringen har besluttet, at 10. klasse skal nedlægges i 2030. Nedlæggelsen sker som led i ny uddannelsesreform, hvor der i stedet oprettes en ny erhvervs- og professionsrettet ungdomsuddannelse (EPX).

Bornholms Regionskommunes (BRK) 10. klassetilbud er i dag placeret på Vibegårdsvej 5 i Rønne. Tilbuddet rummer 56 elever (pr. september 2024) og under 10 medarbejdere. Aktuelt er 46 elever indskrevet til opstart i 10. klasse med nyt skoleår 2025/2026. Dette elevtal forventes øget frem mod nyt skoleår.

I dialog med CB har administrationen undersøgt muligheder for flytning af 10. klasse fra Vibegård til CB.

Administrationen vurderer, at en flytning af 10. klasse vil kunne ske ved to modeller, som beskrevet nedenunder.

Model a: Driftsoverenskomst med CB

BRK indgår en driftsoverenskomst med CB om varetagelse af 10. klasseundervisning (BEK nr. 1251 af 27/11/2014). Ved en sådan driftsoverenskomst kan medarbejdere i kommunens 10. klassetilbud overgå til CB (LBK nr. 710 af 20/08/2002 Virksomhedsoverdragelsesloven).

En eventuel driftsoverenskomst mellem BRK og CB vil imidlertid være betinget af en dispensation, da kommunen i henhold til folkeskolelovens §20, stk. 1 er forpligtet til at stille et kommunalt tilbud om 10. klasse i folkeskolen til rådighed for eleverne.

BRK har ansøgt Styrelsen for Uddannelse og Kvalitet (STUK) om dispensation fra folkeskoleloven og mener, med den ny uddannelsesreform, at have et godt afsæt for en dispensation.

Det fremgår af aftalen om EPX som ny uddannelsesretning, at regeringen ønsker at øge incitamenterne til, at der indgås samarbejde mellem kommuner og erhvervsskoler om at tilbyde 10. klasse på erhvervsskolerne. Ligeledes fremgår det af aftalen, at uddannelsesdækning af skoleåret efter 9. klasse skal tilrettelægges med opmærksomhed på unge fra ø-kommuner ([Aftale om en ny erhvervs- og professionsrettet gymnasieuddannelse](#)).

Svar på ansøgning om dispensation fra folkeskolelovens §20, stk. 1

BRK har den 12. maj 2024 modtaget svar fra STUK på sin ansøgning om dispensation (bilag 2). Af svaret fremgår det, at folkeskoleloven ikke giver mulighed for en generel dispensation fra lovens bestemmelser.

Styrelsen skriver imidlertid, at de forventer, at et lovforslag vil blive fremsat i Folketinget i 2025-2026. Hvis Folketinget vedtager lovforslaget, vil der være hjemmel til, at BRK vil kunne leve op til sin kommunale forsyningsforpligtelse af 10. klasseundervisning ved at indgå en driftsoverenskomst med Campus Bornholm.

På nuværende tidspunkt kan STUK ikke præcisere tidspunktet for lovforslagets behandling i Folketinget. Aktuelt er der således ikke lovhjemmel til, at BRK indgår en driftsoverenskomst med virkning fra skoleåret 2026/2027.

Modellen skal undersøges nærmere i forhold til gældende krav til proces og MED inddragelse ved en eventuel virksomhedsoverdragelse af medarbejdere til CB.

Model b: Leje af lokaler på CB til 10. klasse undervisning driftet af BRK

BRK opretholder sit nuværende kommunale 10. klasse tilbud og fraflytter Vibegård til lejede lokaler på CB.

Gensidigt ønske om et styrket samarbejdet frem mod 2030

BRK og CB er gensidigt interesserede i at styrke samarbejdet frem mod ny uddannelsesreform i 2030. Dette er i tråd med regeringens opfordring til, at kommuner og erhvervsskoler indgår samarbejder om, at tilbyde 10. klasseundervisning på

erhvervsskolerne.

Begge parter vurderer, at en flytning af 10. klasse til CB vil være hensigtsmæssigt, ud fra en række faglige begrundelser:

- BRK og CB kan tage delvist forskud på reformen med en ny erhvervs- og professionsrettet gymnasieuddannelse (EPX) og hermed opnå tidlige erfaringer med at integrere 10. klasseelever i ny EPX frem mod 2030 hvor loven træder i kraft. Reformen er ganske omfattende og vil også indebære nedlæggelse af Grundforløb 1 på erhvervsuddannelserne, HF og EUX. En del kommuner er allerede i gang med overgangsindsatser og en flytning af 10. klasse, uanset valg af model, vil understøtte overgangen til den nye ungdomsuddannelsesstruktur frem mod 2030.
- BRK og CB kan samarbejde om at skabe gode overgange for elever og medarbejdere i det nuværende 10. klassestilbud. Erfaringer fra Slagelse, Næstved og Sorø kommuner, hvor man har placeret 10. klasse på en erhvervsuddannelsesinstitution, viser, at det er muligt at etablere endnu bedre overgange mellem 10. klasse og ungdomsuddannelse. Herved kan det være muligt, at reducere antallet af bornholmske unge, der falder ud af uddannelse i overgangen fra 10. klasse til ungdomsuddannelse. Samtidigt øges mulighederne for at BRK kan monitorere og vurdere udviklingen.
- CB har strategisk ønske om, at fungere som "testskole" og med en tidlig flytning af 10. klasse vil det være muligt, at gennemføre pilotprojekter frem mod 2030, hvor den ny EPX træder i kraft. Pilotprojekter kan tænkes gennemført i samarbejde med blandt andet Region Hovedstaden og andre relevante aktører fra hovedstadsområdet.
- Skolerne på Bornholm forventes med Folkeskolens Kvalitetsprogram at skulle have et øget samarbejde med CB, blandt andet i forhold til juniormesterlære og etablering af lokale valgfag. En placering af 10. klasse på CB vil yderligere styrke snitflader og samarbejde mellem folkeskolen og CB.
- Som testskole vil CB og BRK kunne ansøge fonde og puljer, med det formål at gennemføre pilotprojekter og gøre sig tidlige erfaringer frem mod, at reformen træder i kraft i 2030. Administrationen vurderer, at ny uddannelsesreform kan give anledning til, at gentænke det bornholmske uddannelsesudbud, således at ungdomsuddannelserne fagligt hænger sammen med forsøg på at øge udbuddet af blandt andet flere erhvervsakademiuddannelser.

Den fysiske placering af 10. klasse på CB

Hvis 10. klasse flyttes til CB vil tilbuddet blive etableret i afdeling på Merkurvej (M10). De lokaler, der er tiltænkt 10. klasse er markeret med S (bilag 3).

Størrelsen på de 10 lokaler er fra 60 til 30 m². Hertil er kontorer, tekøkken og samtalerum.

Der er adgang til forskellige faglokaler i hovedbygningen, ligesom der er parkeringsplads.

Det er administrationens vurdering, at man ved at placere 10. klasse i et særskilt læringsmiljø "udenfor" den primære bygning vil kunne imødekomme de elever, der profiterer af et mindre og fysisk separat læringsmiljø. Medarbejdere i 10. klasse har netop tilkendegivet, at en større andel af elever i 10. klasse har brug for et mindre og fysisk separeret læringsmiljø.

Ejendoms-mæssige tilpasninger – kun flytninger

Sagen betyder, at der ikke er behov for ejendoms-mæssige justeringer (se bilag 4) kun flytninger.

Der henvises til sager om "Udmøntning af Komponentens analyse fase 2", "Flytning og udfasning af erhvervsklasserne" og "Udmøntning af budget 2025: Omrokering af aktiviteter i Ungdomsskolen". Der er endnu ikke overblik over de samlede ejendoms-mæssige konsekvenser. Behov og konsekvenser for anlægsinvesteringer og afledt effekt på bygningsdriften afdækkes frem mod kommunalbestyrelsens budgetseminar i august.

TILBUD/AKTIVITET

FRA

TIL

RØNNE

10. KLASSE	VIBEGÅRDSVEJ 5	CAMPUS BORNHOLM
Elevantal: ca. 56		
E8 og E9 (Heltidsundervisning)	VIBEGÅRDSVEJ 5	HANS RØMER SKOLEN
Elevantal: ca. 40		
DASK (to tilbud) (Heltidsundervisning)	VIBEGÅRDSVEJ 5	VIBEGÅRDSVEJ 5
Elevantal: ca. 14-17		
UNG PÅ VEJ (Heltidsundervisning)	VIBEGÅRDSVEJ 5	VIBEGÅRDSVEJ 5
Elevantal: ca. 12		
MILE, Center for Job, Uddannelse, Unge og Digitalisering	VIBEGÅRDSVEJ 5	VIBEGÅRDSVEJ 5
SAMVÆR, Center for Familie og Voksenindsatser	MARTHAS MINDE	MARTHAS MINDE
KLEMENSKER		
DYBDAL (7.-9.årgang), (Heltidsundervisning)	KLEMENSKER SKOLE	MARTHAS MINDE
Elevantal: ca. 10-12		
KLEMENSKER KLUB (Fritidsundervisning)	KLEMESKER SKOLE	ÅVANGSSKOLEN (KLUB)
KLEMENSKER FRITIDSUNDERVISNING	KLEMENSKER SKOLE	DAMSGÅRD MARTHAS MINDE (tilbygning til eksisterende lager) eller
LAGER/VÆRKSTED	KLEMENSKER	REMISEN eller ANDEN VÆRKSTED/LAGER i Rønne

Medarbejdere og CenterMED

En eventuel flytning af 10. klasse til CB er aktuelt drøftet med medarbejderne i 10. klasse og i CenterMED.

I CenterMED giver medarbejdere udtryk for bekymring for de personalemæssige konsekvenser af en eventuel virksomhedsoverdragelse og bemærker, at ændringer, er påvirker elevernes trivsel kan påvirke og belaste medarbejdernes arbejdsmiljø. Medarbejderne anser de nuværende fysiske rammer for at være mere rolige og ugenerede og at rammerne bidrager positivt til opgaveløsningen i 10. klasse.

Økonomiske konsekvenser

Model a) Drift af 10. klasse ved indgået driftsoverenskomst

Hvis Folketinget vedtager nyt lovforslag, der giver hjemmel til, at BRK vil kunne leve op til sin kommunale forsyningsforpligtelse af 10. klasseundervisning ved at indgå en driftsoverenskomst med Campus Bornholm og CB skal overtage driften af 10. klasse inklusiv alle forpligtelser koster det i alt 60.000 kr. pr. elev pr. år eksklusiv moms (2025 niveau) under forudsætning af, at:

- Eleverne placeres i 3 klasser, svarende til de tre nuværende uddannelsesretninger med et elevgrundlag på mellem 50-70 elever
- Alle elever skal have 6 ugers brobygning

Ved et optag på 56 elever, svarende til skoleåret 2024/2025, vil det koste CB 3.360.000 kr. at drifte 10. klasse.

CBs tilbud om drift af 10. klasse er prismæssigt på niveau med BRK, hvor prisen på en 10. klasseelev er 62.745 kr. pr. år (eksklusiv moms). Den samlede udgift til at drive 10. klasse i BRK er i dag 3.513.720 kr. (56 elever).

Således vil der ved model a) være et forventet provenu for kommunen på 153.720 kr. pr. år (ved 56 elever og i 2025 priser).

Model b) Leje af lokaler på CB til 10. klasse undervisning driftet af BRK

Hvis BRK fortsat skal drifte 10. klasseundervisningen i lejede lokaler på CB gælder det, at:

- Lokalerne indeholder tavlet og projektor
- En samlet pris for 3 undervisningslokaler (eksklusivt), et læreforberedelseslokale samt mulighed for at låne flexlokaler, skolekøkken og laboratorier (inkl. forbrugsudgifter og facility service) jf. bilag 1 er 185.000 kr. pr. år (2025 niveau).

Se detaljer om tilbud fra CB i det vedlagte tilbud (bilag 1).

Lokaleleje for Bornholms Regionskommune er ikke opgjort, da tilbudsgiver ikke har tilbudt at drifte 10. klasse i regionskommunens lokaler.

Administrationen anbefaler model a), under forudsætning af, at Folketinget i perioden 2025-2026 vedtager nyt lovforslag, der giver hjemmel til, at BRK kan leve op til sin kommunale forsyningsforpligtelse af 10. klasseundervisning ved at indgå en driftsoverenskomst med Campus Bornholm.

Der vil senere forelægges en sag til politisk beslutning om model for flytning af 10. klasse. Herunder vil indgå de eventuelle bevillingsmæssige konsekvenser.

Der udestår dog at få skabt overblik over de ejendoms-mæssige konsekvenser. Disse afdækkes frem mod kommunalbestyrelsens budgetseminaret i august, således at der vil kunne indgå et anlægssforslag med besparelser på afledt drift i materialet til budgetforhandlingerne.

Bilag

Bilag 2 Svar fra STUK på anmodning om dispensation

Bilag 3 Placering af 10. klasses tilbud på CB

Udmøntning af budget 25 Flytning af 10 klasse

Punkt 18: Udmøntning af budget 2025: Omrokering af aktiviteter i Ungdomsskolen

24/26862

Politisk sagsgang

Børne- og Skoleudvalget indstiller

Erhvervs-, Bolig og Beskæftigelsesudvalget orienteres

Natur-, Miljø og Planudvalget indstiller

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Med budgetforlig 2025 er der truffet politisk beslutning om at igangsætte et arbejde for en fremtidig placering af aktiviteter i Ungdomsskolen samt 10. klasseskolen.

Administrationen har udarbejdet et udmøntningsforslag, der vedrører omrokering af aktiviteter i Ungdomsskolens klub-, fritids- og heltidsundervisning. Forslaget indgår i en større sammenhæng, der også omhandler et forslag om at flytte 10. klasse til Campus Bornholm (CB) samt et forslag om at etablere Skolen ved Vibegård som et specialpædagogisk kraftcenter på Vibegård, ved at samle Ungdomsskolens Heltidsundervisning og Heldagsskolen på samme lokation.

Administrationens forslag om at flytte 10. klasse og etablering af et specialpædagogisk center på Vibegård behandles i selvstændige dagsordenspunkter.

En eventuel flytning af erhvervsklasserne fra Vibegård behandles ligeledes i et selvstændigt dagsordenspunkt.

Udmøntningsforslaget skal ses i sammenhæng med den igangværende proces i direktionen med fokus på struktur og kapacitet i velfærdsområderne og ejendomme i forbindelse med budgetlægningen.

Indstilling

Direktionen indstiller

- sagen til orientering til Erhvervs-, Bolig og Beskæftigelsesudvalget.

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 03-06-2025

Indstillingen anbefales.

Sabine Nicoline Lyngberg kan ikke medvirke, idet hun stillede følgende ændringsforslag:

”a) forslaget om omrokering sendes i høring.

b) der udarbejdes et forslag med følgende ændring: klub og fritidsundervisningen fra Klemensker omplaceres til Kongeskærskolen i Allinge. Knallertundervisningen flyttes som det eneste til rønne ved Marthas minde.

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 03-06-2025

Orientering givet.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- Kommunalbestyrelsen følger administrationens forslag til en fremtidig omrokering af aktiviteter i Ungdomsskolens klub-, fritids- og heltidsundervisning.

Sagsfremstilling

Med afsæt i budgetforlig 2025 fremlægger administrationen forslag til en omrokering af aktiviteter i Ungdomsskolens fritids- og heltidsundervisning. I forslaget tages der blandt andet højde for transportforhold, byliv, ungeliv og en evt. samplacering af opgaver.

Forslaget indgår i en større sammenhæng, der også omhandler et forslag om flytning af 10. klasse til Campus Bornholm (CB) samt et forslag om at samle Ungdomsskolens heltidsundervisning og Heldagsskolen på Vibegård.

Forslag til omrokering af Ungdomsskolens heltidsundervisning og klub- og fritidsundervisning

Aktiviteter i Ungdomsskolens klub- og fritidsundervisning og heltidsundervisning er aktuelt fordelt på syv lokationer:

Vibegårdsvej 5 i Rønne: DASK og Ung på Vej (Heltidsundervisning)

Klemensker Skole: Dybdal (Heltidsundervisning) og Klemensker klub- og fritidsundervisning, lager/værksted (fritidsundervisning)

Klemensker: Lager/værksted udenfor skolen (Fritidsundervisning og Heltidsundervisning)

Åvangsskolen: Rønne klub (Fritidsundervisning)

Damsgård: Fritidsundervisning (Fritidsundervisning)

Marthas Minde: Fritidsundervisning og værksted (Fritidsundervisning)

Nexø klub- og fritidsundervisning er placeret på Nexø Skole.

Administrationen har udarbejdet et forslag til udmøntning af den del af budgetforliget, der vedrører en fremtidig placering af Ungdomsskolens aktiviteter i klub-, fritids- og heltidsundervisningen.

Forslaget ændrer den nuværende placering af aktiviteter i Rønne og Klemensker, mens Ungdomsskolens aktiviteter i Nexø fastholdes uden ændringer.

Ejendomsmæssige tilpasninger

Sagen betyder, at der skal ske ejendomsmæssige justeringer (se bilag 1).

Der henvises til sager om ”Udmøntning af Komponentens analyse fase 2”, ”Flytning og udfasning af erhvervsklasserne” og ”Udmøntning af budget 2024: Flytning af 10 klasse”. Der er endnu ikke overblik over de ejendomsmæssige konsekvenser. Behov og konsekvenser for anlægsinvesteringer og afledt effekt på bygningsdriften afdækkes frem mod kommunalbestyrelsens budgetseminar i august.

TILBUD/AKTIVITET

FRA

TIL

RØNNE

10. KLASSE Elevantal: ca. 56	VIBEGÅRDSVEJ 5	CAMPUS BORNHOLM
E8 og E9 (Heltidsundervisning) Elevantal: ca. 40	VIBEGÅRDSVEJ 5	HANS RØMER SKOLEN
DASK (to tilbud) (Heltidsundervisning) Elevantal: ca. 14-17	VIBEGÅRDSVEJ 5	VIBEGÅRDSVEJ 5
UNG PÅ VEJ (Heltidsundervisning) Elevantal: ca. 12	VIBEGÅRDSVEJ 5	VIBEGÅRDSVEJ 5
MILE, Center for Job, Uddannelse, Unge og Digitalisering	VIBEGÅRDSVEJ 5	VIBEGÅRDSVEJ 5
SAMVÆR, Center for Familie og Voksenindsatser	MARTHAS MINDE	MARTHAS MINDE
KLEMENSKER		
DYBDAL (7.-9.årgang), (Heltidsundervisning) Elevantal: ca. 10-12	KLEMENSKER SKOLE	MARTHAS MINDE
KLEMENSKER KLUB (Fritidsundervisning)	KLEMESKER SKOLE	ÅVANGSSKOLEN (KLUB)
KLEMENSKER FRITIDSUNDERVISNING	KLEMENSKER SKOLE	DAMSGÅRD MARTHAS MINDE (tilbygning til eksisterende lager) eller
LAGER/VÆRKSTED	KLEMENSKER	REMISEN eller ANDEN VÆRKSTED/LAGER i Rønne

Faglige begrundelser for omrokering af aktiviteter

Administrationen vurderer, at der er en række faglige og pædagogiske argumenter, der taler for en omrokering af aktiviteter i Ungdomsskolens Heltidsundervisning, klub- og fritidsundervisning:

Heltidsundervisningen

Administrationens forslag om at fastholde DASK og Ung på vej på Vibegård, skal ses i sammenhæng med et administrativt forslag om at samle tilbud i Heltidsundervisningen med Heldagsskolen i et nyt specialpædagogisk

kraftcenter på Vibegård. Dette forslag behandles i en selvstændig sag.

Administrationen vurderer, at der er følgende argumenter for at opretholde DASK og Ung på vej på Vibegård sammen med Heldagsskolen samt at flytte Dybdal fra Klemensker til Marthas Minde:

- Fastholdelse af et kendt og trygt miljø for eleverne i DASK og Ung på vej.
- Grundlag for en større faglig synergi og en pædagogisk styrket indsats.
- Styrkede sammenhænge og basis for gode overgange mellem tilbud.
- Bedre rammer for tværfagligt samarbejde mellem tilbuddene.
- Bedre mulighed for at fleksibel brug af medarbejderressourcer
- Bedre mulighed for at tilbyde undervisning med linjefagsdækning.
- Bedre mulighed for at dække ind ved sygdom, da eleverne vil kunne opbygge trygge og tillidsfulde relationer til flere voksne.
- Ledere, der er tæt på opgaveløsningen.
- Bedre transportforhold ved at Dybdal flyttes til Rønne.
- Bedre rammer for at etablere et ungeliv, sammen med andre unge på lokationen.

Fritidsundervisning og klubtilbud

Administrationen vurderer, at der er følgende argumenter for at flytte fritidsundervisning til Damsgård og samle de to klubtilbud på Åvangsskolen:

- Grundlag for en større faglig synergi og en pædagogisk styrket indsats.
- Bedre rammer for tværfagligt samarbejde mellem tilbuddene.
- Bedre mulighed for at dække ind ved sygdom.
- Bedre transportforhold (busforbindelser) og større tilgængelighed til klubaktivitet, ved at samle dem i Rønne. Forbedrede transportforhold vurderes at kunne øge antallet af unge, der benytter sig af et klub- og/eller fritidstilbud.
- Bedre rammer for at etablere et godt ungemiljø og byliv med flere unge i fritidstilbud på Damsgård og i klubtilbud på Åvangsskolen.

Forslag til proces for omrokering af tilbud

Administrationen ser to mulige scenarier for en flytning af de aktuelle tilbud. Begge scenarier er under forudsætning af, at der træffes politisk beslutning om at flytte 10. klasse fra Vibegård til CB og at E8 og E9 flytter til Hans Rømer Skolen.

Aktuelt er det uvist om det vil være muligt, at flytte MILE projektet til anden lokation allerede op til skoleåret 2026/2027. Dette forventes afklaret indenfor 5 måneder.

I scenarie 1 foreslås en gradvis flytning henover skoleårene 2026/2027 og 2027/2028. Dette scenarie er muligt uanset hvornår MILE kan flytte.

I scenarie 2 flytter alle tilbud samtidigt om til skoleår 2026/2027.

Administrationen anbefaler scenarie 2 under forudsætning af, at det er muligt, at flytte MILE til anden lokation.

Scenarie 1:

Fase 1 (2026/2027)

- a) Flytning af 10. klasse til CB
- b) Flytning af erhvervsklasserne til Hans Rømer skolen

Fase 2 (2026/2027)

- a) Flytning af elevgruppen i Dybdal til Marthas Minde
- b) Delvis flytning af Heldagsskolen

Fase 3 (2027/2028)

- a) Flytning af MILE til anden lokation

Fase 4 (2027/2028)

- a) Flytning af værksted/lager tilknyttet Dybdal til lokation i Rønne.
- b) Flytning af den resterende del af Heldagsskolen.

Scenarie 2:

Fase 1 (2026/2027)

- a) Flytning af 10. klasse til CB
- b) Flytning af erhvervsklasserne til Hans Rømer Skolen

Fase 2 (2026/2027)

- a) Flytning af MILE til anden lokation

Fase 3 (2026/2027)

- a) Flytning af Dybdal (elevgruppe og værksted/lager)
- b) Flytning af Heldagsskolen.

Medarbejdere og CenterMED

En eventuel omrokering af aktiviteter i Ungdomsskolen er drøftet i CenterMED, der vurderer, at værksteder på Marthas Minde kan være en god løsning, såfremt værkstederne skal flyttes fra Klemensker. Det forudsætter, at elevtallet er som det er aktuelt. Det vurderes, at der er behov for opmærksomhed på den finansielle ramme for flytning og etablering af værksteder, ligesom personalet ønsker at blive inddraget i processen.

Sagen sende til orientering i Handicaprådet

Økonomiske konsekvenser

Administrationen vurderer, at der vil være følgende økonomiske konsekvenser ved en samling af Heltidsundervisningen og Heldagsskolen på Vibegård og Marthas Minde:

- Ved at flytte **10. klasse** fra Vibegård til CB vil der, ved indgåelse af en driftsoverenskomst med Campus Bornholm (model a), være et årligt provenu på 153.720 kr. årligt (baseret på 2025 priser og et elevtal på 56 elever, svarende til skoleåret 2024/2025).
- Hvis **10. klasse** vedbliver at være et kommunalt tilbud, der er placeret i lejede lokaler på CB (model b) vil prisen for leje af lokaler på CB være 185.000 kr. pr. år (2025 niveau). Lejen af lokaler på CB er tænkt finansieret via det nuværende bygningsbudget på Vibegårdsvej 5.

- Ved at flytte **Dybdal** fra Klemensker til Marthas Minde vurderes der, at være en samlet besparelse på 415.000 kr. da skolebygningen i Klemensker overgår til tomgangsdrift. Denne besparelse skal modregnes en udgift, svarende til 95.000 kr., der skal bruges til at sætte bygningen i drift til heltidsundervisning (undervisningslokaler, ikke værksted/lager). Der må forventes en udgift til renovering af Marthas Minde i forbindelse med at anvendelsen ændres til heltidsundervisning. Udgifter til anvendelsesændringer er ukendte.

- En anden placering af **klub og fritidsundervisning** fra Klemensker til Rønne vurderes til at være udgiftsneutral.

Der tages forbehold for, at en forventet udgift til etablering af værksted/lager på alternativ lokation og flytning af grej og andet materiel fra værksted/lageret i Klemensker, der ikke er medtaget her.

Ligeledes tages der forbehold for, forventede udgifter forbundet med driftsmæssige overlap når tilbud skal flytte lokation.

Yderligere er det aktuelt ikke afdækket om der vil være mulige synergier ved sameksistens, således at flere brugere deler de samme arealer, ved at anvende lokaliteten forskudt af hinanden.

Der udestår dog at få skabt overblik over de ejendoms-mæssige konsekvenser. Disse afdækkes frem mod kommunalbestyrelsens budgetseminaret i august, således at der vil kunne indgå et anlægssforslag med besparelser på afledt drift i materialet til budgetforhandlingerne.

Bilag

Udmøntning af budget 25 Omrokering af aktiviteter i ungdomsskolen

Punkt 19: Igangsættelse af arbejde med program for tværgående ejendomsforvaltning Rum til Velfærd

25/10085

Sagsgang

Børne- og Skoleudvalget indstiller

Social- og Sundhedsudvalget indstiller

Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget indstiller

Natur-, Miljø- og Planudvalget indstiller

Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget indstiller

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Formål med sagen

I denne sag orienteres politikerne om direktionens forslag om at igangsætte arbejdet med program for tværgående "Ejendomsforvaltning: Rum til Velfærd".

Målet for programmet er at gennemføre en langsigtet og bæredygtig udvikling og udmøntning af kommunens ejendomsstrategi indenfor rammerne af kommunens Plan- og Udviklingsstrategi og Kommuneplan som bedst muligt understøtter den demografiske udvikling på Bornholm og understøtter gennemførelse af velfærdsreformer til gavn for borgerne.

Udviklingen af programmet har til formål at konsolidere datagrundlag, skabe overblik over og prioritere relevante projekter, afprøve konkrete initiativer og opsamle erfaringer samt at udarbejde et 10-årigt program for optimering af ejendomsanvendelsen.

Program og konkrete projekter vil efterfølgende blive forelagt til politisk godkendelse.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- Orienteringen tages efterretning, idet programmet for ejendomsforvaltning: "Rum til Velfærd", indgår i materialet til budgetforhandlinger for 2026

Beslutning Social- og Sundhedsudvalget den 02-06-2025

Drøftet.

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 03-06-2025

Anbefales.

Morten Riis kan ikke medvirke, idet han godt nok ønsker at igangsætte arbejdet med ejendomsforvaltningen, men ikke vil forhåndsdiskontere et muligt provenu herved.

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 03-06-2025

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Baggrund og formål med programmet

Bornholms Regionskommune står over for vedvarende økonomiske udfordringer som følge af en demografisk udvikling med flere ældre borgere, færre erhvervsaktive og stigende forventninger til velfærd og faciliteter. Kommunen ejer samtidig en omfattende ejendomsportefølje, hvor mange bygninger lider under et betydeligt vedligeholdelsefterslæb og ikke lever op til moderne krav om funktionalitet, tilgængelighed og klimahensyn. Det medfører højere driftsudgifter og forringede rammer for både borgere og medarbejdere.

Den aktuelle økonomi nødvendiggør budgetmæssige besparelser – særligt på velfærdsområderne, som udgør langt den største andel af det samlede kommunale budget, men også inden for kultur og fritid (biblioteker, idrætshaller og kulturskole) og administration. Ejendomsforvaltningen spiller en central rolle i denne indsats. Ejendommene udgør de fysiske rammer for velfærden – og ændringer i ejendomsporteføljen påvirker, og påvirkes af, de ydelser kommunen leverer.

En bæredygtig forvaltning af ejendommene er derfor en forudsætning for at leve op til forpligtelsen over for borgerne, og for at undgå generelle nedskæringer, der risikerer at udhule kvaliteten, er det afgørende at handle strategisk: ved at tilpasse og samle tilbud samt optimere anvendelsen af kommunens bygninger.

Programmet skal derfor sikre et helhedsorienteret og langsigtet perspektiv, hvor kommunens ejendomme udnyttes mere strategisk og effektivt, med henblik på at skabe større værdi i anvendelsen og reducere udgifterne. Når tilbud samles eller funktioner ændres, kan det på den ene side stille krav om investeringer i de bygninger, der skal bære opgaven fremadrettet, men på den anden side, samlet set, reducere driftsudgifter og give indtægter fra afhændede ejendomme.

Udgangspunktet er, at bygningerne – i det omfang det er muligt – skal imødekomme brugernes behov og understøtte kommunens kerneopgaver. En central ide i programmets er, at forandring ikke behøver at være lig med afsavn. Tværtimod skal udviklingen ses som en mulighed for at styrke det samlede kommunale tilbud, skabe bedre fysiske rammer og fremme lokal identitet i erhvervs- og handelsbyer og kommuncenter (jf. Kommuneplanen) gennem mere målrettede og differentierede tilbud. I sidste ende handler det om at sikre, at ejendomsforvaltningen ikke blot er en teknisk øvelse, men en aktiv del af den samlede velfærdsudvikling i kommunen til gavn for borgerne.

Grundlag

Udviklingen af ejendomsforvaltningsprogrammet tager afsæt i Budget 2025:” Bygninger Som led i arbejdet med ejendomsstrategien vil kommunalbestyrelsen sætte øget fokus på en optimal udnyttelse af regionskommunens bygninger og arealer” samt Økonomi- og Klimaudvalgets beslutning i budgetvejledningen d. 19. februar 2025 om en langsigtet og bæredygtig økonomisk planlægning for kommunen, som skal sikre vækst og udvikling indenfor rammerne af gældende Plan- og Udviklingsstrategi og Kommuneplan.

De foreslåede principper i nærværende sag, og det herefter grundlæggende program, er en udmøntning af direktionens mandat, som beskrevet i budgetvejledningen, til at foreslå nødvendige tiltag, herunder justering af kommunens serviceniveauer og servicetilbud for at tilpasse dem til de økonomiske og demografiske realiteter.

Tværgående ejendomsforvaltning

Når der tales om tværgående ejendomsforvaltning menes der:

- Forvaltning af ejendomme, der tilrettelægges med et langsigtet perspektiv, der sikrer bæredygtig udvikling af bæredygtige fysiske rammer for de kommunale kerneopgaver på både kort og lang sigt.

Hvor fokus dermed er på kerneopgavens udvikling og hvor den tværgående indsats skal sikre optimal udnyttelse af kommunens bygninger og arealer. Og hvor bæredygtig forstås som:

- *Økonomisk bæredygtighed*, ved at gennemføre indsatser, som reducerer det samlede arealforbrug eller effektiviserer driften af velfærdsområder, kultur, fritid og administration.
- *Social bæredygtighed*, investeringer i fx ombygning og tilgængelighed, der understøtter kvalitet og fastholder serviceniveauet, gennem en prioritering af færre, men bedre primære ejendomme.
- *Miljømæssig bæredygtighed*, hæve ejendommenes tekniske tilstand eller frasælge sekundære ejendomme med ringe miljømæssig standard, og dermed styrke aktiv-/kapitalforvaltningen.

Og med følgende pejlemærker, der skal styre arbejdet:

- Bedre kvalitet til kerneopgaven
- Bruges mere
- Bruges af flere
- Driftes for et lavere budget

Der vil således være fokus på såvel kerneopgaven, som ejendommens fysiske ramme såvel som de bymæssige rammer som ejendommene indgår i.

Programmet er omfattende, tværgående og flerårigt, og går på tværs af administrationen: det stiller desuden væsentlige krav til en overordnet styring, der sikrer koordinering, fremdrift og opfølgning.

Programmets hovedprincipper for servicekatalog og økonomi

En bæredygtig udvikling kan ikke opnås gennem ændringer i ejendomsporteføljen alene – det kræver, at den fysiske forandring følges af organisatoriske og sociale justeringer. De følgende seks principper baserer sig på ovenstående tilgang, og danner det styrende grundlag for det videre arbejde med programmet.

De 6 hovedprincipper:

Velfærden

1. Sikre, at borgerne får samme eller bedre service, selvom der gennemføres besparelser
2. Muliggøre en fortsat høj kvalitet gennem mere optimal anvendelse af ejendomme (fx samling af tilbud)

Økonomi

3. Understøtte et langsigtet totaløkonomisk fokus, hvor man arbejder systematisk med forvaltningen af ejendomsporteføljen og fastholder kommunens værdier
4. Skabe råderum til nødvendige investeringer ved hjælp af fx salg af ejendomme og efterfølgende besparelser på løbende driftsudgifter eller ved besparelse på service.

Ejendommene

5. Tage udgangspunkt i en løbende optimering af ejendomsudnyttelsen for at reducere omkostninger og sikre teknisk tilstand
6. Sikre, at de ejendomme, der bevares, indrettes og opgraderes, så de effektivt understøtter kommunens servicebehov

Budgetforslag med afsæt i tværgående analyse og dialog

Resultatet af ejendomsforvaltningsprogrammet vil være konkrete budgetforslag i løbet af programmets 10-årige løbetid.

Fremgangsmåde

Forslagene vil basere sig på en grundig analyse - som skitseret i de to metodetilgange nedenfor – som sikrer struktur og sammenhæng i analyse og beslutningsgrundlag:

Metode: Velfærdsreformer som ramme for sektoranalyser

1. Politisk beslutning om formål og kriterier for sektor
2. Administrativ analyse af udpegede velfærdsområde eller kultur og fritid eller administration og ejendomsbehov
 - o Mål for den udpegede velfærdsopgave, kultur og fritid, administration
 - o Arbejdsgangsanalyse af den justerede kerneopgave – mennesker og processer
 - o Byggeprogrammering af ejendom
3. Teknisk, økonomisk og juridisk analyse af ejendomme
4. Politisk beslutning om indsats
5. Teknisk gennemførelse af byggeri, flytning mv.
6. Organisatorisk gennemførelse af justering af den udpegede velfærdsopgave, kultur og fritid, administration

Udvælgelsen af de primære ejendomme vil basere sig på kommunens gældende planer, strategier og politikker:

Metode: Kommuneplan, Plan- og Udviklingsstrategi og Ejendomsstrategi

Erhvervs- og handelsbyer og kommuncenter + ejendomsstrategi = Kriterier for udvælgelse af primære ejendomme

- Plan og kommuneplanstrategi/kommuneplan: forstærke byers særskilte identitet
- Ejendomme bør understøtte udvikling af service i byerne
- Demografiske prognoser og tendenser for den udpegede velfærdsopgave, kultur og fritid eller administration, understøttes
 - o Geografisk fortætning
 - o Aldersmæssig udvikling
- Bruger-mæssig oplevelse og teknisk vurdering af bygningens egnethed
- Teknisk vurdering af ejendom: klima, miljø og tilgængelighed

Proces for involvering

Med det brede fokus på velfærdsreformer, Plan- og Udviklingsstrategi, Kommuneplan og Ejendomsstrategi vil der i de konkrete processer skulle tilrettelægges og koordineres med andre procesforløb i kommunen, hvor det måtte være relevant.

Der vil være en politisk drøftelse om proces for inddragelse for programmet og for projekterne.

Økonomiske konsekvenser

Budget 2026 og 2027

I sommeren 2025 og i forbindelse med budgetforhandlingerne for budget 2026, vil kommunalbestyrelsen blive præsenteret for forslag, der ligger inden for programmets område og som overordnet set følger programmets principper. Det er dog ikke, med den tid, der er til rådighed, muligt at gennemføre processerne, som de er tænkt i programmet i fuld

udstrækning. Derfor vil en eventuel implementering af forslagene primært bidrage med erfaring, der vil kvalificere programudvikling.

Programmet Rum til Velfærd indgår som en del af de administrative forslag til tværgående besparelser (TVÆR03) i forbindelse med budgetforhandlingerne for budget 2026 - dog samlet set med en udvidelse på 700 t.kr i 2026 til programledelse. I overslagsårene 2027-2029 forventes konkrete forslag under programmet samt programledelse, samlet at resultere i en netto besparelse.

Der er sat 235 t.kr svarende til indsats fra og med september 2026, idet der kan opstartes tidligere, dersom det kan prioriteres indenfor de nuværende rammer.

I tabel 1 ses en oversigt over forslag til TVÆR03.

I det administrative forslag til besparelser findes to yderligere emner, der relaterer sig til området, men som nævnt ikke indgår i TVÆR03:

- Forslag BSU-11-01, dagpasning

I bilag 1, side 45, omtales forslaget: Dagtilbudsområdet (0-6 årsområdet) – almenområdet. Principper for fremtidens Dagtilbud er drøftet på BSU-mødet i maj 2025.

- Forslag BSU-12-01, specialtilbud børn

I bilag 1, side 45 omtales forslaget: Specialtilbud børn, sociale tilbud (specialiseret bore- og ungehjem).

samt spareforslag under programmet:

- Forslag TVÆR03

Tabel 1 – Oversigt over forslag der følger programmets principper ved forhandlinger budget 2026

	2026	2027	2028	2029	Evt. bemærkninger
Til budget 2026					
TVÆR-03					
Strukturelle ændringer, fortætning af aktiviteter og funktioner, der reducerer behov for kommunale bygninger	0	-2.300	-4.500	-6.800	Strukturændringer og fortætning
Programledelse	235	700	700	700	koordinering, fremdrift og opfølgning
Samlet	235	-1.600	-3.800	-6.100	

Beløb i 1.000 kr. i 2025-pl

Punkt 20: Gensidig orientering

Politisk sagsgang

Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget orienteres

Orientering

Gensidig orientering gives.

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 03-06-2025

Orientering givet.

Punkt 21: Sager til høring

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- ingen sager sendes i høring

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 03-06-2025

Godkendt.

**Punkt 22: Lukket: Lukket punkt: Nedlæggelse af bolig, Østergade 2, 3720
Aakirkeby**

25/9946

Punkt 23: Lukket: Lukket punkt: Nedlæggelse af bolig, Mulebyvej 5, 3700 Rønne

25/9164